

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Latvija nepriima Judeničiaus

Dorpato tarybos pairs Lietuvių tarybose nebebus Bolševikai suėmė 10,000 belaisvių

Estonija viena bijosi taikties su Rusija

NERA VILTIES ESTONIJOJ
TAIKOS SU SOVIETŲ
RUSIJA.

Lietuva ir Latvija galutinai
atsisakė dalyvauti tarybose.
Tveriai Pabaltijos sąjunga.

RYGA, gr. 21. (Rašo Chicago Daily News korespondentas Michael Farberman).—Estonijos valdžios nariai, kurie atvyko į Rygą, kad dalyvautų tautinių karinių konferencijoj, vakar išvažiavo į Dorpatą. Sunku pasakyti dabar ar konferencija su bolševikais Dorpate dar per tu lauką teis, ar bus tuoju per trauktą.

Kaip ne būtų, Latvija ir tautininkai laikosi nuomonės, kad Dorpato taikos konferencija ne pavyko. Latviai ir lietuviai galutinai atsisakė tarties su bolševikais, o estonai, sakoma, jau atsisako daryti atskirą sutartį su sovietų Rusija.

Tėčiau gali būti, kad Estonijos valdžia trauks tarybas iki sekamos parubėžinių šalių konferencijos, kuri įvyks Helsinge, Finlandijoje, pirmą sausio savaitę.

Pritarimas Pabaltijos lygai didėja. Nepavykimas Dorpato tarybų pertikrino ir didžiausius drąsuolius, kad pavienės valstybės yra per daug silpnos nepriklausomam veikimui. Jei Pabaltijos šalis šiuo laiku dar negali sutverti federacijos, jos mažiausiai turi susitarti apie bendrą užrubežinę taiką. Latvijos premieras Ulmanis, su kuriuo aš kalbėjau, pasakė man: "Jei darome taiką, darykime taiką kartu. Jei kariuomėnį, kariuomėnį išvien."

Kas kludo sąjungai.

Paklaustas ar ikišiol rubežiniai ginčai buvo kliutimi Pabaltijos lygai, Ulmanis atsakė: "Rubežiniai ginčai tarp Lietuvos, Latvijos ir Estonijos yra menki ir bus lengvai išspręsti. Ginčai tarp Lietuvos ir Lenkijos yra daug rudesni, bet nei šiuose barmuose susitarimas nėra negalimas. Tik reikalinga, kad tautininkai pradėtų labiau rūpintis Pabaltijos šalių gyvenimu."

"Paskesni atsitikimai, ypač puikus veikimas gen. Niessel komisijos, daug padarė netik sustiprinimui ryšių Pabaltijos šalių ir tautininkų, bet ir įkvėpė visiems naują pasitikėjimą. "Pabaltijos šalių lyga dar ne įsikūniję dešimt dienų svarbiųjų priežasčių—pirma yra išimtinė padėtis Estonijos, kuri yra praktiškai nepriklausoma ir gana gerai organizuota valstybė, su stipria ir gerai aprūpinta armija, kuomet Latvija ir Lietuva kentė po vokiečių okupacijos. Ta nelygybė gimė daugelį nesupratimų ir man gaila pasakyti, kad mes tankiai turė-

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

**BOLŠEVIKAI SUKILĖLIAI
SUĖMĖ 10,000 BELAISVIŲ
SIBERIJOJE.**

700 Kolčako kareivių sušalo
ligonbuty.

LONDONAS, gr. 22.—Pasak bevielinio pranešimo iš Maskvos, 700 kareivių iš adm. Kolčako komanduojamų armijos, tapo rasti sušalusiais ligonbuty arti Omsko.

Kada bolševikai gruodžio 13 d. paėmė Novo Nikolajevsk, rytinį Sibiro, jie suėmė 10,000 kareivių ir 500 oficerių.

Bolševikų paimtas grobis susideda iš Amerikos Raudonojo Kryžiaus sekcijos, Ufos skyriaus valstybės banko su 40,000,000 rublių Siberijos banko notomis ir daugybės įvairių sandėlių.

Smarkus mušis siaučia Narvos, Kijevo ir Charkovo apygardose.

Japonija susirūpinusi Siberijos likimu.

PARYŽIUS, gr. 22.—Japonijos valdžia yra labai susirūpinusi padėtim Irkutsk, Sibiroje, pasak taikos konferencijos ratiuose gautų žinių.

Japonija norėtų pasiųsti į ten kareivių, bet nenori to daryti nepasiekusi susitarimo su Suv.

Valstijomis ir kitomis tautininkų valdžiomis. Sprendžiama, kad Washingtono kabinetas nelabai pritaria šiam sumanymui, taip pat nurodoma, kad japonai gali atsidurti keblime padėjime delei galinčio pasidaryti didelio susigrudimo ant vie- nų bėgių Trans-Siberijos geležinkelio.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Lenkai kankina rusinus

120,000 RUSINŲ YRA UZDARYTI BELAISVIŲ STOVYKLOSE.

Belaisviai visap kankinami, moteris užpildinėjamos.

VIENNA.—Ukrainos moterų komitetas, kurio buveinė yra Vienoje, paskelbė daugybę nuomonių, kuriuos papildo lenkai ukrainiečių (rusinų) gyven tojų Rytinėje Galicijoje.

Pasak to pranešimo, daugiau kaip 120,000 ukrainiečių-rusinų yra uždaryti Lenkijos stovyklose ir baisytaisiai protiniai ir kūniškai kankinami. Tarp jų yra žymiausi žmonės viešajame gyvenime ir beveik visi apšviestieji.

Yra surinkti ir rekordai parėmimui visų tų kaltinimų. Vienas liudijimas iš Kamenec Podolsk padarytas prie kelių oficerių ir kareivių sako:

"Dešimtis mūsų patruliavimo, kada mes tapome paimti belaisvėn lenkų patruliavus iš 15 žmonių. Lenkai aplojo mus benzina. Lenkų oficerius mus uždegė. Aš parpuoliau ant žemės ir nuplėšęs drabužius įstengiau užgesinti liepsną. Iš mano draugų du mirė, o kiti pavojingai apdegė."

Vinnikouose lenkų kareiviai iš vilko iš namų apšviestas mergaites ir viešai jas išžagino. Kitame atsitikime Ravaruskuose kovo 23 naktį lenkų kareiviai brutaliai užpuolė dvi ukrainietes mergaites, Oną Makun ir Oną Cyhiv iš Pidubce "Raukos ir kojos mergaitė buvo laikomos stovinčių aplink lenkų kareivių, kuomet kiti poeilui žagino mergaites."

Ukrainiečiai sako, kad jų kalba ir jų bažnyčia yra persekiojama, kadangi ji yra klutim lenkų kolonizavimui Rytinėje Galicijoje. Rusinai daugumoje išpažįsta unitų tikėjimą, kuris yra susivienijęs su Rymo bažnyčia, bet pamaldas atlieka senojo slavų kalboje vieton lotinų.

WINNIPEG.—Kanados valdžia svarsto budus kaip užkirsti kelią Amerikos ir Europos amatininkų važinėjimui į Kanadą, kol nenusistovės industrinės sąlygos pačioje Kanadoje.

Angliakasių vadas kalėjime

ANGLIAKASIŲ VIRŠININKAS
PASODINTAS KALĖJIMAN.

Howat iš Kansas kalėjime, teisėjo Anderson paliepimu.

INDIANAPOLIS, gr. 22.—Alexander Howat, prezidentas angliakasių unijos Kansas distrikte, šianakt yra kalėjime teisėjo Anderson paliepimu, iki tardymui jo bylos. Jis yra kaltinamas paniekimu teismo ir peržengimu teisėjo Anderson išduoto injunction prieš streikuojančius angliakasių. Tardy mas bus sekama panned.

Howat teisėjo paliepimu šian die stojo į teismą ir užsistatė \$10,000 kauciją. Kaucija buvo užstatyta čekiu, išduotu Kansas banko. Teisėjas nesutiko su tokia kaucija ir uždarė Howat kalėjimui, kol jis nenuspręs dy- dį kaucijos ir kaip ji turi būti užstatyta, tuo pačiu laiku atidėdamas bylą vienai savaitei.

Howat yra kaltinamas tame, kad jis nors atšaukė generalį streiką, bet neatšaukė lokalia 1,000 angliakasių streiko, kuris tęsiasi nuo perėjo liepos mėn. Unijos advokatas sako, kad tai nėra peržengimu injunctiono, kadangi tas streikas neturi nieko bendra su visuotiniu angliakasių streiku.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

4 LAVONAI SKRYNIOJE.

SYRACUSE, N. Y., gr. 22.—Keturi lavonai mažų vaikų rasta šiandie Egie kanale ties Clyde. Juos rado išėję pasiklydę ant ledo vaikai Lavonai buvo sudėti į popierinę dėžę ir įkisti ektin. Jie buvo apviioti "Rochesterio laikraščiu, datuotu gr. 11 d.

Trumpos telegramos.

OKLAHOMA CITY.—Pas Oklahomos ukininkus gruodžio 1 d. vis dar buvo neparduotų 13,600,000 bušelių kviečių.

MILWAUKEE, Wis.—Išrinktasis kongresas socialistas Victor L. Berger išvažiavo Washingtono sausio 5 d., kad ten pareikalavus savo vietos. Atgaliviai kongresmanai gal vėl priešinsis priėmimui Bergerio.

KEWANEE, Ill.—John Kream ir Tony Sinkewicz pasimirė ir trys guli arti mirties ligonbuty po išgerimui nedėlioje namie da rytos degtinės.

VIENNA.—Valdžia susekė suokalbį išvoigtį Bela Kun ir išduoti jį Vengrijos valdžiai. Du suokalbinių suimti ir jau prisipažino.

CLEVELAND.—Tris žmonės pasimirė nedėlioje ir 4 arti mirties ligonbuty pasekmėje gėrimo medinio alkoholio. Nuo lapkr. 1 d. čia jau pasimirė nuo medinio alkoholio 14 žmonių.

PITTSBURGH, Kas., gr. 22.—Šiandie čia susitrefkavo 250 angliakasių ir paskelbė, kad jie streikuos tol, kol jie nežinos ką mano teisėjas Anderson padaryti su jų prezidentu Howat.

WASHINGTON.—Augščiausias teismas paliepė valdžiai sausio 5 d. parodyti priežastį kodėl New Jersey ir Rhode Island valstijoms neturi būti leista užvesti bylą išbandymui konstituciniškumo prohibicijos priedo prie federalės konstitucijos.

WASHINGTON, gr. 22.—Valstybės departamentas patirė šiandie, kad Rusijos sovietų valdžia siulo prizą nuo 50,000 iki 450,000 rublių už plenus pabudavojimui karinių tankų. Tas pasiūlymas išspausdintas Petro grado laikraščiuose.

Leninas nori tankų pleny.

WASHINGTON, gr. 22.—Valstybės departamentas patirė šiandie, kad Rusijos sovietų valdžia siulo prizą nuo 50,000 iki 450,000 rublių už plenus pabudavojimui karinių tankų. Tas pasiūlymas išspausdintas Petro grado laikraščiuose.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

FINLANDIJOS SEIMAS PRIĖMĖ AMNESTIJOS BILIŲ.

HELSINGFORS.—Finlandijos seimas priėmė bilių, palio- suojantį 3,000 kalinų, jų tarpe 1,600 pasižymėjusių laike revoliucinės valdžios. Vis dar pasi- liekančių kalėjimuose skaičius siekia 1,400 žmonių; jie yra kaltinami sunkiuose nusidėjimuose.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

RUPINASI PASKELBTI
TAKIĄ KALEDOSE.

PARYŽIUS, gr. 22.—Šiandie, patirta, kad vyriausioji taryba stengiasi pasiekti susitarimą su Vokietija apie atlyginimą už paskandinimą Scapa Flow Vokietijos laivyną, taip kad galim būtų pasirašyti protokolą ir apsimainyti ratifikavimais Versailės taikos sutarties dar prieš Kalėdas.

Dar tik kelios smulkmenos pasilieka, kad užbaigus taikos konferencijos darbą, neskaitant padarymo taikos su Turkija ir Vengrija ir išsišimo Rusijos klausimo.

Riausės ant Ellis salos

NEW YORK, gr. 22.—Šiandie ant Ellis salos buvo kilę riau- šės, kada prie imigrantų bu- to, kuriame laikoma deportuo- jamieji, susirinko didokas burys žmonių, kad pasiteiravus apie vaiko deportuotus žmones. Tame buryje buvo ir moterų, kurios sakė esančios pačiomis paskirtų ir gal jau deportuotų vyrų. Jos atėjo pasiteirauti ar kartais gal ir jų vyrai yra iš- vežti vakar išplaukusiu laivu Buford. Bet vieton suteikti ži- nių tapo pašaukta policija, kuri tuoj apnyko susirinkusius.

Viena jauna moteris Clara Brooks tapo areštuota ir tuo- jaus nuteista 48 val. kalėjimui iki platesniam išstirimui, nors ji sakė, kad ji tik atėjo pa- žiūrėti vyro, kuris yra ant Ellis salos.

Dar ant Ellis salos yra 22 ru- sai, kurie yra paskirti deporta- vimui. Taip jau jau daugiau laikoma įvairiuose šalies kalė- jimuose. Jų nespėta išgabi- ti vakar ir bus deportuoti vė- liau.

Dar ir dabar valdžia atsisako paskelbti ir kur išplaukė Buford laivas ir į kur yra gabenami deportuojamieji. Imigraci- jos komisinerius Caminetti pasakė, kad tai reikalinga sau- gumui esančių ant laivo ame- rikiečių gyvasčių. Nejaugi tas reikiškų, kad tremtiniai yra ga- benami juodašimčių valdomon Rusijon. Jei jie yra gabenami sovietų Rusijon, tai koks gi pa- vojus galėtų grėsti amerikie- čiams paskelbus tą faktą? Pavo- jus sukilimų ant laivo galėtų būti, jei tremtiniai patirtų, kad jie yra gabenami "baltojon" Rusijon, jei tai jie patirtų.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Leninas nori tankų pleny.

WASHINGTON, gr. 22.—Val- stybės departamentas patirė šiandie, kad Rusijos sovietų val- džia siulo prizą nuo 50,000 iki 450,000 rublių už plenus pabu- davojimui karinių tankų. Tas pasiūlymas išspausdintas Petro grado laikraščiuose.

Leninas nori tankų pleny.

WASHINGTON, gr. 22.—Val- stybės departamentas patirė šiandie, kad Rusijos sovietų val- džia siulo prizą nuo 50,000 iki 450,000 rublių už plenus pabu- davojimui karinių tankų. Tas pasiūlymas išspausdintas Petro grado laikraščiuose.

WASHINGTON, gr. 22.—Val- stybės departamentas patirė šiandie, kad Rusijos sovietų val- džia siulo prizą nuo 50,000 iki 450,000 rublių už plenus pabu- davojimui karinių tankų. Tas pasiūlymas išspausdintas Petro grado laikraščiuose.

Ispanijai grėsia revoliucija

Eina nuolatinės riaušės Madri-
de ir Barcelonoje, taip jau di-
li streikai ir lokautai.

PARYŽIUS, gr. 22.—Franci- jos užrubežinių reikalų minis- terijos paskirti dabotojai Ispa- nijos reikalų, praneša, kad pa- dėtis Ispanijoje yra labai rusti ir visai šaliai grėsia revoliucija. Kasdien Madride ir Barcelonoj užmušama riaušėse nuo vieno iki dešimties žmonių. Abejuo- se miestuose yra didelių strei- kų ir lokautų. Abu miestai yra apgulimo stovyje ir nuolatos ten yra paskelbiamas ir karės stovis. Dabartinis kabinetas ne- turi darbininkų pasitikėjimo ir yra tik laikinis, vien pervari- mui parlamente pereitų metų biudžeto. Kada tai jis atsieks; jis pasitrauks iš vietos.

Sukilimus iššaukia didelis pabrangimas pragyvenimo, kuomet darbininkų algos visai ne- paklo ir netikusi rinkiminė tvarka, sulig kurios kaimo gal- va balsuoja už visą kaimą. To- kia tvarka esant darbininkai re- tai kada gali išrinkti savo at- stovą. Bet nežiurint ir tokios netikusios tvarkos Madrido dar- bininkai laimėjo didelę didžiū- mas balsų paskutiniuose muni- cipaliuose rinkimuose.

Barcelonoje gi žmonės reika- lauja autonomijos ir net nepri- klausomybės Katalonijai, ka- dangi ji skiriasi nuo visos Ispa- nijos savo istorija, kalba ir in- dustrija. Barcelona ištikrųjų ir yra Ispanijos pirklybine ir in- dustriine sostine.

SENATORIAI TYRINĖS
MARTENSĄ.

WASHINGTON, gr. 22.—Se- nato užrubežinių reikalų komi- tetas nutarė, pagal priimtą sen- de rezoliuciją, tyrinėti apie veikimą sovietų Rusijos pirkly- binio atstovo Martens.

Martens dabar išleido prane- šimą, kad jis mielai sutinka su tuo, nes tas sutėiks labai svar- bias žinias Amerikos žmonėms, taip jau galima bus parodyti kas stovi užpakalyje Kolčakų, Denikinų ir kitų Rusijos juoda- šimčių.

PULKININKAS NUSIZUDĖ.

CHICAGO.—Vakar Fort She- ridan ligonbuty reguliaris ar- mijos pulk. Andrew W. Smith pastvėrė militario policisto re- volverį ir ant vietos nusišovė. Jis sirgo nervų liga.

WASHINGTON, gr. 22.—Ka- syktų savininkų konferencija apie priėmimą susitaikymo, ku- ri turėjo įvykti šiandie Cleve- lande, tapo atidėta iki po šven- čių.

JACKSONVILLE, Fla.—4 žmonės užmušti ir du sužeisti traukiniui užgavus automobilii.

True translation filed with the post-master at Chicago, Ill., Dec. 23, 1919 as required by the act of Oct. 6, 1917

Airijai siuloma savyvalda

LLOYD GEORGE KALBA
PARLAMENTE APIE AIRIJĄ.

Siulo duoti Airijai savyvaldą su
dviem parlamentais. Bet pa-
skelbia, kad grietiai kovos su
separatizmu.

LONDONAS, gr. 22.—Pre- mieras Lloyd George šiandie iš- pildė savo pradžą pasiulyti iš- risimą Airijos klausimas. Jis re- komendavo atstovų butui, kad Irlandija būtų padalinta į dvi pusiau nepriklausomas valstijas —viena pietuose, kita Ulsteryj —kiekviena jų turės atskirą pa- lamentą ir teisę skirti pusę Airi- jos nacionalės tarybos, kurią pir- mininkaus vice karalius ir ku- riai paliečiantis visą šalį klaui- simai bus paduodami.

Premieras paliepė dabartinę padėtį Airijoje ir pasmerkė pa- sikėsimą ant viskanto French. Kad Lloyd George supranta, jog jo pasiūlymas nesulauks didelio prielankumo matyt iš jo persėgėjimo Airijos žmonių, kad kokis nors bandymas atsi- skirimo bus smarkiausiai slo- pinamas.

"Su kokių nors bandymu at- siskirti nuo imperijos," sakė jis, "bus kovojama tuo pačiu nusisprendimu, spēka ir grie- tumu, su kokių šiaurinės val- stijos kariavo su maištu pietų verginių valstijų Amerikoje."

Premieras apibūdino keblu- mus tarp Ulsterio ir Irlukos Airijos kaip šeiminiskus bar- nius, kurie išvirto į kruviną ko- vą. Jis išaukė smarkius ap- lodimentus, kada jis sušuko: "Tai būtų nusidėjimas prieš apsisprendimo principą pasta- tyti Ulsterį po svetima valdžią."

Premieras sakė, kad parla- mentas turi suprasti tą faktą, kad joks galimas sumanymas apie Airijos savyvaldą nebus visiems priimtinas. Todel pa- lamentas turi priimti ant sa- ves atsakomybę ir pasiulyti ką jis mano esant geru ir teisingu. Išrišimas bus rastas ne priėmi- me savyvaldos projekto, bet jo veikime.

Premiero pasiūlymą nepriim- ta entuziastiškai. Vieni mano, kad visas planas bus tuojuos atmetas, bet kiti mano, kad rimtesni patarėjai paims viršų kada parlamentas susirinkus se- rekamą vasarį. Nors nemanoma, kad visas planas bus priimtas, bet tui optimistai mano, kad Airijoje viskas ant tiek aprims, jog galima bus pasiekti šio- kio tokio kompromiso.

Sinn Fein vadovai sako, kad jie nesitenkins niekuo kitu, kaip pilna nepriklausomybe.

COLUMBUS, Ga.—Goveda nuėmė nuo traukinio kaltinamą žmogžudystę negrą West ir jį sušaudė.

Rytoj Naujienose tilps Keletas Paveikslų iš Lietuvos

Tai dalis tų paveikslų, kuriuos tik ką at-
vežė iš Lietuvos ir Naujienoms suteikė
leitenantas L. E. Messingeris, Suv. Vals-
tijų misijos narys.

TEMYKITE KASDIEN.

Kas Dedasi Lietuvoj

Pašvintinys (Pasvalio apskritys). Ligi čion buvo prieje kol čekininkų žvalgai. Pirmą kartą buvo tik 4-5 žmonės — vokiečių žandarai. Kadangi vietos milicija sutiko svečius kulkomis, tad jie antrą kartą buvo atsikvietę daugiau savo sėbrų ir užpuolė būrį 14-15 žmonių muginklavos vietos miliciją, paėmė jų arklus, bet bijodami naujo mūsų partizanų užpuolimo, skubiai atsitraukė.

Iš Pakursės.

Atsitraukus bolševikams, gyvenimas Pakursėje buvo jau žymiai susitvarkęs. Valstybės įstaigų aparatas gana gerai susitvarkė, žmonės atsikvietę po buvusios audros ir visas gyvenimas pradėjo eiti į normalias vėzes. Naujas kolčakininkų arba kaip dabar juos pradėta vadinti —

SVARBIOS PRAKALBOS

Rengia LKS. 4-tos kuopos UTARNINKE, GRUODŽIO 23, 1919 MILDOS SVET., 3142 S. Halsted St. Pradžią 7:30 val. vak. Įžangą 10c. Šių prakalbų bus idomianis iš visų kitų prakalbų, kiek tik jų yra buvę Bridgeporte. Jis yra rengiamos agitacijos tikslais už laisvę, joms išgręžti kokią naudą neša darbininkų laikraščiai. Taipgi dainuos LKS. 4-tos kuopos mišrus choras, ir tt. Taigi šių prakalbų neužmirškite. Kviečia visus atsilankyti. RENGIMO KOMITETAS.

Skaityk!

Kalėdų diena — didelių švenčių diena. O kad tą dieną tinkamai pažymėti, tai tą patį vakarą, taigi gruodžio 25, LKS. 22-ros kuopos rengia vieną šauniasių koncertų —

Kalėdinį Koncertą

Pagalvok!

Jau kelinti metai kaip LKS. 22 kp. rengia Kalėdinis vakaras. Bet šis koncertas bus vienas puikiausių. Todėl pagalvok ir neužmiršk atsilankyti pats ir savo draugų atsivesti. Gerą vakarą retai terengia. Praleisti jį būtų didelė tamstai nuoskauda.

Neužmiršk!

Neužmiršk, kad šiame Kalėdiniam Koncerte dalyvauja pačios gambiausios Chicago dainininkų grupės, o tarpe jų ir visų mėgiama "mažiųjų kvartetas" (kuriam įeina ir p. Stogis). Todėl neužmiršk juos pamatyti ir išgirsti. Nes juos išgirsti nori visi.

Isidomek!

Isidomek: LKS. 22-ros kuopos Kalėdinis koncertas prasidės LYGLAI KAI 4 VAL. PO PIETŲ. Po koncerto smagus balietis ir kitos įvairių įvairiausių pramogų. Giesių puiki Balakos orkestra. Tikietų kainos tik 50c asmeniui. Kviečia LKS 22 KUOPA

European American Bureau

A. PETRATIS & CO. Managers

3249 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

SIUNČIA PINIGUS I LIETUVĄ ir visas svieto dalis. Parduoda LAIVAKORTES ir parupina pasportus ir tas šalis kurias jau galima važiuoti.

Perka Liberty Bonds po dienos kurso kainą. Padaro visokių NOTARJALISKUS rašius. Suteikia patarimus žodžiu ar raštu DYKAI.

VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 6 po pietų. Utarninke, Ketverge ir Subatoj nuo 9 ryto iki 9 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 3 po pietų. Telefonas Boulevard 611. A. Petratis, S. L. Fabijonas.

Mokykla kirpimo ir siuvimo atsidarė

Mokiname pagal naujausias mados iš patinų ir desalų kirpti ir siuti vyriskus aprėdus. Turime geras elektrines siuvimas mašinas, kur galima greitai išmokti geriausių ir lengviausių amatų pasaulyje, nes dabar siuvėjai laisva didele rolyje pasirodė. Taigi LIETUVIAI nepraleiskite tos geriausios progos, eikite ir tą mokyklą, nes mes mokiname dienomis ir vakarais; mūsų mokytoja mokiniai suvaldys ir moters. Visas informacijas suteiksime laisvai arba ypatingai. Valandos nuo 8 ryto iki 9 valandų vakare. WHITE EAGLE GARMENTS PRACTICAL DESIGNING SCHOOL 3103 So. Halsted St., Chicago.

ti "stulka", pavaišius kiek šimeta žmogų išvežimo, o arklius ir vežimą varosi Mintaujon, kur parduoda.

Žmonės upas nupuoless. Visi lyg kažko laukia. Laukia arba mūsų pajėgos, kuri galėtų iš tikrųjų nedidelės plėšikų gaujas suvaldyti, arba tos pajėgos nestulaukdami netenka vilties ir laukia kolčakininkų užpuolimo. Toks laukimo upas stabdo ir trukdo visą valstybinio aparato darbą. Ar tai reikia mokėti mokesnį, ar pirkti vidaus paskolos bonai, arba duoti rekvizicijos, ukinkinas pirmiau susipratę galvą ir mano sau: "Dievas žino, kokia čia valdžia dar gali būti ir kas čia dabar reikia daryti." O kraštas čia turtingas, iš seniau susitvarkęs geriau negu kitur, ir žmonės labiau susipratę. Vienas iš tų kumpelių, kur Lietuvos nepriklausomybės ideja gali krintingiausiose valandose daugiausia atsparos rasti. Tik ne galima to krašto palikti, jo paties žiniai ir pajėgos. Mūsų valdžia turėtų labiau susirūpinti Lietuvos šiaurės sienos apsaistatymu ir kuo greičiau padaryti reikiamus žingsnius. Juk šis Pakursės kampelis — dabartinis Pasvalio apskritis — tai vienas gausiausių Lietuvos aruodų, kurį plėšia priešininkas gobšiomis rankomis ir nėra kas jį ginti.

Esąnoji Pasvalio komendantto žinioje kariuomenė ir neaptingluota ir neapmokinta kiek reikiant, teistėjama kur-ne-kur žvalgybą eiti. Senieji Joniškėlio partizanai paversti regulizari kariuomene, pavadinta Joniškėlio batalionu, ir kur kitur atitraukti, naujų jį partizanų tvarkymas tepradedamas. Žmonės visi laukia sugrįžtant senųjų savo gynėjų nuo bolševikų — Joniškėlio partizanų. Nes tik esant jau suorganizuotai ir apginkluotai pajėgai tegalima kurti nauji būriai, turint kuo pasiremti.

Reikia tikėtis, kad centro valdžia nebus mūsų kumpeliui pamotė, nes čia juk gyvena tikrieji ir labiausiai atsidavę Lietuvos nepriklausomybei tėvynės sunys. G— as ["L. Uk."]

Kauno žinios.

Mūsų gelžkeliai šiuo laiku visai iširo. Iš Kauno išeina velindamiesi po keletą valandų, iš Virbaliaus Kaunan eina vietoje 3 po dvylikos valandų. Pavažiavo ja pusvalandį ir stoja: reikia eiti miškan malkų rinkti, kurios privežtos prie artimiausios stoties reikia pjauti ir krauti garvežin. Stotis neapsviečiamos, vagonai taip jau tamsūs, kame ne kame truksta langų, šalta, vėjas pučia. Visi sėdėdami valandomis ir laukdami nekantrauja ir keikia gelžkelio vyriausybę, vyresniusius inžinierius ir žemesniusius tarnautojus, nebeįmanydami ką bekalinti. Įtaria sabotazas (gadinimas) priešingų Lietuvos valstybei gaivalų.

Kazlų Rudoje 12 lap. sutikome pernaktvojus traukinį su naujokais. Garvežis vakarą nušvilpė Kaunan, lig pietų jo vis dar nėra. Naujokai nekantrauja. Valsitybės Taryba 13 lap. įteikė gelžinkelio ministerijai paklausimą: ar jai yra žinoma belvarkė įsibrovusių mūsų gelžinkelioose ir ką ministerija mano padaryti tai belvarkę pašalinti. Taipogi gelžinkelio ministerija užklausta, dėlko siuraisai geležinkelikas Kaunas — Panemunė visai nesilaiko savo paskelbtų važinėjimo valandų?

KAUNO TURGAUS ŽINIOS.

Kainos Auksiniais — markomis: Duonos svaras 1.40, pirgo 2.80, mėsos kiaul. 3—5, a—vienos 1.80—2.50, veršienos 2—2.50, jautienos 3—4, lašinių 9—10, bulvių pudas 3.80—4, kopūstų kapa 10—18, obolių gorčius 1.50—3, grusų 2—4, kruopų aviž. 90—100 pudas, grūdės pudas 60—, žirnių gerų p. 36—40, kviečių miltų 54—108 pudas, sviesto

12—13, s—varas, cukraus smulk. sv. 6.60—6.80, žvakių sv. 6.50—7, žibalo 3—3.40 svaras, druskos sv. 40—60 skatikų, degalų pokas 180—2, silkės 70—1.40 tendencija — brangsta. ["V-bė"].

Kalnoberžės kaimas, Surviliskio valsč. gyventojų pilnažemių turi 30, mažamečių bus antra tiek. Ilgio mūsų kaimas turi beveik 2 varstus ir garsus yra "specialistais" degindariais, kurie savo amatu užsiima dar nuo vokiečių laikų. Vokiečių žandrai užstodavo degindarius prieš savo vyriausybę, užtai gaudavo bravarėliuose gerai pasiviešėti. Tikrų bravarų su visais įtaisymais buvo čia 10, neskatant tų, kurie pasiskolindami dadas išsivarydavo pas save. Tokių meistrių įstaigas apmažino vietos milicija. Degtinę pardavinėja po 16—18 rub. bonką. Geria visi — vyrai ir moterėlės, vaikai 12 15 metų taipojaus nespjauna laukan. Girtų gal pastebėti gatvėje ir grovius bemašant, arba besipašant.

Spalių 25 pas ukinkną J. Kvedarą buvo talka — krosnies imsimas naujoje gričioje. Vakarą buvo pabaigtuvės ir valės, kurios 10 val. baigėsi peštynėmis. Kaimynas V. Žemaitis mėtė senojo Kvedaro gričion bombą (nežinia iš kur gautą). Mirtinai neužmušė nieko, nes besigrumdami buvo jau laukan išsivargę. Sužeista du broliai A. ir J. Gudžinskai, pirmas veidm, antrasis labiausiai į koją. Pastarasis nugalbentas ligonbutin. Peštukai V. Žemaitis, M. Ardivičius ir Bobinas nugalbenti su protokolų buvusios naktinės kareivių sargybos Kėdainių kalėjimui, — ant kvotimų.

Panemuny (Rokiškio apskr.) apie Valsčiaus Valdybos 4 dieną lapkričio susitvėrė Sveikatos Komisija. Jos tikslas kova su epidemijomis vietoj ir pakeliamas hygienos — sanitarinio stovio apylinkėje. I Sveikatos Komisiją išrinkta šie asmenys: Gydytojas Strausas, gydytojo pagalbininkas B. Striupas, Valsčiaus raštedis Bičiūnas ir du ukinkinkai: Šiliūnas ir Mironas.

Laiškai iš Lietuvos.

Iš Daukšių, Padevinio vals. Mariampolės apskr.

Rašo V. Žemaičiui, Chicagoj, jo brolis:

Aš jusų brolis, Antanas, visų pirma pranešiu jums, kad mes sveiki tik nelinksmi, ba sausio 3 dieną numirė viena naktim broliai Juozas ir Motiejus. Pirmas turėjo 24 m., o antras 16 metų. Palaidojome juodu vienoj duobėj. Mirė taipgi Petrutė, kuri buvo vos trijų metų amžiaus. Jie visi mirė nuo skarlatinos. Sirgo ne tik jie ale ir visa mūsų šeimyna: aštuoni pusyk. Laikė ligos nebuvo nei kam prižiūrėti, nei ką. Buvo atvažiuę gydytojas, bet jau buvo per vėlu. Nuo karo išsigelbėjome, ale nuo tos ligos nebegalėjome pasislėpti. Mūsų apylinkėj daug sirgo taja liga; nemaža ir mirė — daugiausia vis jaunų vyrų. Kurie likome sveiki šiaip taip gyvenome — pavalgome ir apsirėdome, nors ir viskas baisiai brangu. Turime porą arklių porą karvių ir trejetą kiaulių. Gyventi pradėdame po senovę. Už rugių puskartį daugiau nemokėjome, kaip 10 rublių. Šiemet rugiai buvo baisiai brangūs, bet mums nereikėjo pirkti — užteko savų.

Juknelių nė vieno nebėra gyvo. Patį Juknelį prusai peršovė. Už revoliucio laikymą jį pasodino Mariampolės kalėjime. Iš ten išvarė į Kauną, o iš Kauno bevarant kitan miestan jis bandė pabėgti; nespėjo pabėgti šimto žingsnių, kaip prūsų kulkai jį paguldė. Apie Mariukę mums nieko nežinome. Rusai ją sukastė ir išvarė Rusijon, kaip po špiega. Paskui pripažino, kad ji nesveiko proto. Mat iš priežasties karo — baisenybių jį gavo glumną galvą. O kas su ja pas-

Išpardavimas

Didelis išpardavimas auksinių ir sidabrinių daiktų, kaip tai, laikrodžių, žiedų, branzalietų ir kitokių daiktų už pigiausią kainą; tai yra už tą pačią kainą kaip 3 metai atgal kainavo.

Taipgi Turiu Pardavimui Rakandų

Prieinama kaina parduodu 2scifus, 1 cash registeri, 2 wall cases, dziegormisterio benčių, kiabnatų ir vieną ofiso deską.

Pasiskubinkite nusipirkti kuogreičiausia, nes tuo sučėdysit keletą dolerių.

P. A. MILER

2128 West 22-nd St.,

Chicago, Ill.

AŠ ADOMAS A. KARALIAUSKAS, SEKANCIAI RAŠAU. Aš labai sirgau per 3 metus, nuslabnėjęs pilvelis buvo. Dispepsija, neviršimas pilvelio, nuslabnėjimas. Kraujo, inkstų, Nervų ir abelnas spėkų nustojimas viso kūno, ir buvau nustojęs vilties, kad begyvensiu. Visur įsiekiojau sau pagelbos, nesigalėjau visoje Amerikoje ir už rubelį, bet niekur negavau savo sveikatai pagelbos. Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitteria, Kraujo valytojo, Nervatona, Inkstų ir Reumatizmo gyduolės, tai po suvartojimų minėtos gyduolės pradėjo mano pilvas atsigaun, stiprėti, gerai dirbti, Kraujas išsivalė. Nervai ėmė stipriai dirbti. Įkstanti atsigaavo. Reumatizmas pranyko diegliai nebebadė po krutine. Vidurių rėžimas išnyko po užmušimui visų ligų. Bėgiu 3 mėnesių išgerdavau kas savaitę po butelį Salutaras, Bitteria, ir po 3 mėn. savo paveiksle pamaciau tokį skirtumą ir 1000 skylių dėkoju Salutaras mylistų geradėjimui ir linkiu visiems savo draugams ir pažistamiems su tokiomis atsitikimais patariu nuosirdžiai kreipties prie Salutaras: SALUTARAS CHEMICAL INSTITUTION J. Baltrėnas, Prof. 1707 So. Halsted St., Telephone Canal 6417. Chicago, Ill.

kui pasidarė, —nieko nebežino-me.

Motiejus Vitkauskas sugrįžo iš Rusijos ir rugpjūčio 26 dieną numirė. Likite sveiki. —Antanas.

Iš Pašėvųjų sodžiaus, Batakių valsčiaus, Tauragės apskr.

Rašo Pr. Bandzinui, Riverton, Ill., jo brolis:

Aš, ačiū Dievui, pargrįžau iš karės sveikas ir gyvas ir radau visus sveikus. Tamstos duk tė Zosė ir-gi sveika. Neberadau tik savo tėvelio, kuris pasimirė da man karėj tebuant.

O dabar parašysiu apie brolienę Juozapiną. Ji ir jos duklė, Juzė, yra sveikos. Mes tankiai susieiname. Jos gyvena gražiai. Aš tankiai su arkliais neinu pagelbėti apdirbti laukus. Gyvena žinoma gražiai — dirba, storuoja, kaip galėdama. Žinoma, norint išsinaityti reikia storoties, ba dermai nieks nieko neduoda.

Mes šiuo tarpu gyvename gražiai, nors per karę gerokai teko visak pamatyti ir visak pergyventi, ba buvau toli išvežtas Nesibetikėjau sugrįžti namo, ale mašoma, nebuvo skirta žuti svetur.

Per karę budavo visokių rūpesčių ir nemalonumų — atimdavo gyvulius ir šiaip visokius daiktus. Priegltam vokiečiai vadydavo prie darbo, tai vis žmogus nevalnas. Nors ir dabar dar nežinau, kas gali būti, ba tikros tvarkos, ale vis nebėra tokio suspaudimo, kaip pirma. Be to, laike karės viskas nesvietėskai pabrango, todėl ir yra sunku gyventi. O metai šimet nekokie: vasara buvo labai lietinga ir šalta.

Su augšta pagarba, — Jonas Bandzinai.

Iš Įvairių Sričių.

Rašo ŠERNAS.

STETOSKOPAS.

Prieš šimtą metų Rene Theophile Hyacinthe Laennec, vienas šiolaiinės medicinos kelio pravedėjas, pastebėjęs lėmydamas vaikus bežaidžiant Louvre soduose ir besiklausanč perleidimu balso per medicinos lazdes sumanė pavartoti tą būdą liginčių plaučių alsavimo balsui klausyti. Parėjęs namo jis pasidarbė iš suvymiotos papiepos vamzdelį ir su juo ėmė daryti bandymus savo vedamame Nockar liginbučio skyriuje.

Pirmieji stetoskopai arba klausomieji vamzdeliai Laennec'o sumanyti buvo visai kitokios kad dabar vartojami; jie buvo taip sutaisyti, kad tik vie-

Gerklės skaudėjimas, diegliai krutinėje, influencos, pasirodymo ženklai.

Išrinktą gerklę ir krutinę su

PAIN-EXPELLERIU

ir pridengk krutinę vilnos materija. Neapsileik taip, kad tavo pagautas šaltis išsivystytų į pleurisy, pneumoniją, influencą ir i kitokias pavojingas ligas. Nusipirk šiandien sau parankiausi oje aptiekioje Pain-Expellerio. 35c. ir 65c. butelis. Tikrieji turi musu vaizbaženklį

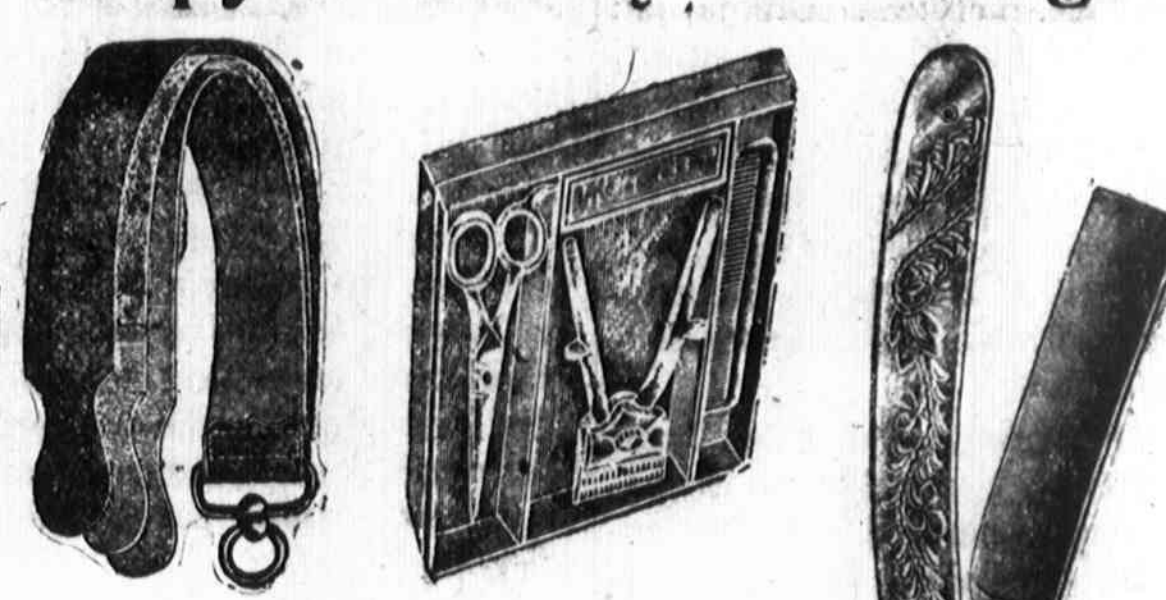
IKARA

Nepriimk kitokių panašinyu arba panagėdžiojimų.

F. AD. RICHTER & CO.

326-330 Broadway New York

Taupyk Laiką ir Pinigus

Ar jūs pamislįjote nors kada kiek pinigų ir laiko jūs galite sutaupyti skusdamas pats namie.

Vidutiniškai jūs praleidžiat ant skutimo apie \$20.00 i metus, arba \$100.00 i penkis metus. Mes patariame jums nusipirkti šitą britvą, kur mes išaškinam žemiau. Jūs matote britvą ant šito paveikslė, ji yra padaryta iš labai gero plieno, ją vartoja daugiausia barberiai visoje šalyje. Reguliariška kaina šitos britvos tik \$8.00 su garantija per 10 metų, ir priedu mes duosime jums 5 labai vartojančius daiktus dykai: puslį, mašinukę plaukams kirpti, žirkles, šukas ir skutimo brucele.

Tik pamastyk, tie visi šeši dalykai tik už \$8.00. Mes gvarantuojame, kad jūs busite užganėdinti visapusiškai arba mes grąžinsime jums pinigų. Siųskite tik vieną dolerį su jūsų užsakymu, o likusius užmokėsite kada jūs priimsite tavorą. Neatidėliok, bet tuojaus, išsikirk šitą apgarsinimą, prisk vieną dolerį prie jo ir siųsk pas.

NATIONAL COMMERCIAL CO., 107 E. 4th St., New York City

na ausimi tegalėjo klausytis. Nežiurint to, Laennec'o stetoskopo rušis yra dar iki šiol plačiai Europoj vartojama. Mums, kurie esame pripratę turėti didžiausį svarumą ligininėse, reikiama atsiminti, kad Laennec'o laikiniai ligininės budavo nešvariai užlaikomos; gydytojams nemalonu budavo klausytis alsavimo pridėjus ausį prie liginio krutinės.

Vartojant stetoskopą, jis turi būti pridėtas prie plikos krutinės, nes tik tuo būdu pilnas plaučių judėjimo balsas tegalima girdėti. Neatsargūs gydytojai kartais mėgina jį vartoti per drabužius. Toks budas visai netikęs. Daktaras, jei jis nori tikrai atsižinoti apie savo paciento plaučių stovį, tik prie pli-

Mergelė žudeika.

Jauna nepažįstama mergelė vakar naktį ant vietos nušovė pasiturintį šaundomos galerijos savininką, John S. Reynolds 709 N. Clark gatvė. Mergelė ir keli jos palydovai pabėgo. Užpuolimo priežastis nežinoma. Policija įieško piktadarių.

KORESPONDENCIJOS

WAUKEGAN, ILL.

Gražu, gražu — ką besakyt.

Gruodžio 14 dieną LMPS. 47 kuopa laikė pusmetinį susirinkimą. Pirmininkavo kuopos organizatorė A. Paulikaitienė. Šiaip kuopos reikalus svarstėme vidutiniškai. Bet kai priejome prie balsavimo blankų — rinkimo LMPS. centrų viršininkų, tada buvo ir suirutės. Mat pirmininkė pareiškė, kad redaktorės vietai yra tik viena kandidatė — Benes-Sukienė, ir agitavo narses balsuoti už ją. Bet nežiurint pirmininkės agitavimo, didžiulė narių pasipriešino ir pareiškė, kad jos už Benes-Sukienę nebalsuos. Sulig konstitucijos tai vietai reikalinga trijų kandidatų. Pirmininkė pamačiusi, kad narsės nenori šokti taip, kaip kad ji groja, umai išskėlė ranką ir sušuko: "Aš vistiek balsuoju už Benes-Sukienę!" Ją pasekė dar kelios jos sekėjos, bet didžiulia susilaikė — nebalsavo.

I kitas įstaigas jau buvo pilnas skaičius kandidatų, tik gaila, kad ta pirmininkė, vietų rūpintis pavyzdiniu tvarkos išlaikymu, pati arėdė ją varydama visai nederamą agitaciją. Ji nuolat komandavo už kurias kandidatas reikia balsuoti, o už kurias — ne. Dr. Z. Puišius jį išvadino socialpatriote; buk tai ji nuėjusi pas buržuaziją ir t. t. Gi dr. Račiūtė-Herman ta išmintingoji leidė apsaugė Sąjungos turto grobikę, — ji mat užareštavus Sąjungos turta. Taigi pirmininkė kaip druta, ragina narses nebalsuoti už jas. Gražu, gražu — ką besakyt! Suprantama, kad tokiais melais mūsų komunistams laikinai sekasi durti narses, bet ar ilgai — tai klausimas. — 47 kuopos Narė.

DE PUE, ILL.

Nepitaria komunistiškiems demagogams.

Tai nedidelis miestelis. Viso jame randasi penketas tūkstančių gyventojų. Turime tik vieną didelę dirbtuvę — cinkavę (Zinc Works). Apie unijas pas mus nieko negirdėti. Vietos cinkavė dirbama po 8 valandas dienoj, bet yra ir po 12 valandų dirbančių darbininkų. Užmokestis nuo \$3.20 ligi 8 dol. šiptui. Kad darbininkai neorganizuoti, tai naudojamas neapsakomas. Paprastam darbininkui čia labai sunku verstis.

Lietuvių Du Pue gyvena apie dešimtą šeimos ir kita tiek pavienių. Kai kurie jų turi savo nejudamųjų nuosavybių. Beje, turime vieną pašėlę draugystę — SLA. 217 kuopa. Mažai lietuvių esant ir veikimo nėra. Bet apšviestųjų pažangų žmonių čia esama.

SLA. 217-tos kuopos susirinkime, laikytame gruodžio 7 dieną, be kita buvo prisiminta apie LL Federacijos vedamą bylą su lietuvų klerikalais, įskundusiais M. Mockų. Čia A. Ribikauskas davė įnešimą, kad draugai aukotų laisvamųjų bylos vedimui. Dauguma tam pritarė ir paaukojo: J. Šmullis, A. Ribikauskas, M. Narkunas, M. Bogdanavičius, J. Boguševičia — visi po vieną dolerį. Viso suaukta šeši doleriai ir tuoj pa-

siųsta LL Federacijai — Kardo adresu.

Tame pačiame susirinkime J. Šmullis prisiminė apie reikalingumą sušelpiti moksleivį T. J. Kučinską kuopa pritarė ir ant vietos nutarta paskirti iš kuopos išduoti penkis dolerius. Pinigai pasiųsta T. J. Kučinsko adresu. Dg. J. Šmullius pasidarbavęs praėjusiais metais čia įsikūrė L. D. L. D. 3-čioji kuopa. Ale iki šiol ji mažai teisei. Praeitame mėninyje susirinkime, gruodžio 7, buvo pakelta klausimas dėl "komunistų" provokacijos, turinčios tikslą pasiglemžti mūsų organizacijos mantą. Kuopos nariai labai pasipiktino tokiais mūsų "komunistų" darbais — ardytu organizacijos Reikšta didelio nepasitenkinimo mūsų centro viršininkais. Kuopa kaip vienu balsu nutarė neprisiimti prie "komunistų", bet laikyti LDLD. konstitucijos. Kartu pareikšta pagarbos žodis dabartiniam LDLD. išdėdinti, d. K. Liutkui, delei jo pastangų apsaugoti mūsų organizacijos mantą. — Vietinis.

AUKOS T. J. KUČINSKUI

Nuo geros valios draugų ir kuopų aplaikiu anų. Aukoj sekami draugai:

Martinas Subačius, Brooklyn, N. Y. \$1.00, Alek Babravich, Worcester, Mass. \$2.00, S. Zdanuskas, Cambridge, Mass. \$1.00, St. Lises Westernport, Md. \$5, J. Mainelis, Oelwein, Iowa; \$17, LSS. 81 kp. prisiuntė per P. Miller, Chicago, Ill. \$16.70. Surinko Petras ir Natalija Ashmenskai, High School studentai, Du Bois, Pa.

Du Bois, Pa. aukotojai:

Jonas Ashmenskas, \$3, Marė Ashmenskienė, \$2, Petras Ashmenskas, \$1.70, Natalija Ashmenskaitė, William Sunelaitis, Joseph Linkevičius, Jonas Rokoski, J. Jankelevičius, F. Stankevich, Wm. Kiselis, Mr. Mack, Mat, Shalada — po 1 dol.

Labai širdingai ačiū draugam ir draugėms už gausias aukas, kurie man padeda kovoti su mirčia, mane taip netikėtai užpuolusia.

— T. J. Kučinskas.

Ukininkų Balsas.

CUKURNIAI AUGMENIS.

Cukrus, kurį daugelis mūsų taip mėgsta ir kurį šeimyninėms perka grosernėse įvairiems šeimynos reikalams yra cukrinių augmenų produktas. Cukriniai augmenys yra tie, kurie turi labai saldžių syvų ir yra vartojami cukrui dirbti. Cukrus randasi vi suose augmenyse ir yra vienas svarbiausių organinių maisto sudėtinųjų augmens kumė. Augmenų sėklų ir vaisių saldumas paeina nuo cukraus esančio jų syvuose. Vienuose augmenyse randasi cukraus daugiau, kituose — mažiau. Pavyzdžiui, saldūs obuoliai auga ant tos obelies, kurios syvuose randasi daugiausiai cukraus.

Cukriniai augmens lošia labai svarbią rolę pramonėje: iš jų daro cukrų, sirupus, ir bitės neša medų. Kai kuriose valstybėse cukrus yra svarbiausias prekybos produktas. Cukrinė lėndrė, cukriniai burokai, klevai ir beržai yra vadinami cukriniais augmenimis. Apie juos mes trumpai žemiau paskalbėsime.

Cukrinė lėndrė yra vienas svarbiausių augmenų šiltnuose kraštuose. Amerikoj Louisianos valstija užima pirmą vietą cukrinės lėndrės auginime. Ji labai plačiai auginama Kuboj, Porto-Rikoj, Indijoj ir Javoj. Tu šalį gyventojai daro daugiausiai pelno iš jos. Ji išauga iki trijų dešimčių pėdų augščio. Cukrų daro iš jos kamieno, lapų ir viršumės atmetami.

Nukirstas lėndrės pirmiausia veža į taip vadinamas prirėgiamas cukrui dirbti dirbtuves, kuriose su tam tikromis mašinomis išspaūdzia sultis ir virina tam tyčia prirėgtose skardies kubiluose. Tokiu būdu prirėgiama pirmas šiurkštus cukrus,

o paskui jį veža į filaršias cukraus dirbtuves. Tenai, daugeliu įvairių paimių procesų cukrų galutinai baigia daryti. Iš čia jį veža jau į rinkas parduoti. Tos rūšies cukrus yra geriausias ir saldžiausias.

Cukriniai burokai. Laikė kelių paskutiniųjų metų beveik pusę pasaulio gaminamo cukraus gamino iš cukrinių burokų. Vokietija, Rusija ir Austrija-Vengrija tai vadovaujamos cukrinių burokų auginimu valstybės. Jungtinės Valstijose juos augina šiaurios ir vakaruose. Daugiausia jų augina Colorados, Kalifornijos ir Michigano valstijos.

Cukriniai burokai auginami iš sėklų, kurios sėjama pavasaryj. Jos sėjama į eiles, apie 20 colių atstau. Sėklas į eiles reikia sėti tankiai, apie 10 svarų sėklų reikia vienam akrui dirvos. Kaip tik tai burokai sudygs ir truputį paauga, jie reikia prarėnti iki 8 ar 10 colių, nereikalinguosius išraunant. Išrautuosius burokus galima persodinti į tam tyčia prirėgtą dirvą arba visai atmesti — tatau priklauso nuo paties ūkininko valios.

Žinoma, burokų auginimui reikia geros ir tinkamai prirėgtos žemės. Augant burokams, žemė reikia kelis kartus išjudinti tam tikru kultivatoriumi. Jie galutinai prirėgsta pabaigoj rugsėjo arba pradžioj spalio mėnesių. tada juos išauginama su tam tinkamu plugu, surenkama nupiaustoma lapai ir siunčiama į cukraus dirbtuves. Vienas akras duoda nuo 15 iki 25 tonų burokų.

Klevinis cukrus daromas iš klevos sulos, ypač raudonojo klevos. Pavasaryje, kuomet sula ima tekėti, išgręžiamos medžio kamienų skylės, į kurias įkalama latakai. Ant latakų pakabinama indai, į kuriuos sula bėga. Indai reikia laikyti uždengti, kad apsaugojus sulą nuo vabaly ir kitų nešvarumų. Sula turi apie 3 nuosmčius cukraus. Iš klevos sulos daugiausiai dirba sirupų. Sula turi būti virinama tam tikruose induose prie gana aukštos temperatūros, iki skystynas pasidaro tirštas. Taip išvirinta sula vadinasi sirupu, iš kurio galima daryti cukrus, virinant toliau prie aukštesnės temperatūros. Dabartiniu laiku daug sirupo daro iš kukurūzų, bet jis nėra taip geras, ir yra pigiausias. — A. Dvylis.

DOBILAI.

Baltieji dobilai.

Baltieji dobilai, laukinių žolių pavidale, auga vidurinėj Europoj, Azijoj, Suviehytose Valstijose ir Kanadoj. Jų auginimas vispirmiausia prasidėjo Olandijoj ir iš ten persimetė į Angliją ir kitas kaimyniškas valstybes. I Suv. Valstijas juos atgabeno pirmieji kolonistai ir pradėjo augini rytinėse valstijose.

Baltieji dobilai yra daugmetiniai; jie skiriasi nuo raudonųjų dobilų savo besisakojančiu kamieniu, kuris augdamas pažėmiais išsiplėtoja į visas puses. Tokis jų charakteringas augimas duoda dvigubai daugiau pašaro negu kiti dobilai. Be to, baltieji dobilai gali duoti sėklinius dobilus laike ganevos, kadangi sėklinės galvos, išaugusios kolk viena colį ir augstį nusilenkia arti prie žemės ir pasikavojusios po šakų noksta. Tokiu būdu jie išlieka nepaliesiti besiganančių gyvulių. Jei taip prireiks dobilai nėra panaudojami sėklai, tai vistiek jie neprazūva. Kadangi jų sėklos labai kietos, tai jos išsirusios iš pribrendusių galvų pasilieka žemėj per kelis metus. Arba, esant tinkamoms aplinkybėms, sudygs. Tą liudija ir sekamas faktas: laike sausmečių, baltieji dobilai beveik visai pranyksta, bet atėjus drėgnam metų, jie greitai atsigauna ir pradeda išnaujo bujoti.

Baltieji dobilai prisitaikę prie daug didesnių dirvų įvairybės, negu alsike ar raudonieji dobilai. Tas aiškiai matyt sau sėsnėse ir drėgnėsnėse apeli-

Pinigai Lietuvon GALIMA SIŪSTI

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ IŠMOKA LIETUVOJE

100 Auksinų Už 5 Dolerius

t. y. 20 auksinų už kiekvieną dolerį.

Mes esame po valdžios kontrole ir kaurija. Persiuntimas gvarantuojamas.

Persiuntimą Jus Patį Kontroluosite

Mes išduosime Tamstai čekį, kurį Tamsta pasiųs pats lašku į Lietuvą. Su tuo čekiu Lietuvoje gaus pinigų. Šis budas yra greičiausias ir teisingiausias. Nieks pinigų negalės sulaikyti.

Siunčiant pinigų del persiuntimo siųskite čekiu arba Money Orderiu paduodami aiškų antrašą, to kam norite kad pinigai būtų Lietuvoje išmokėti, taipgi pats paduok savo aiškų antrašą. Už persiuntimą nieko nereikia extra mokėti. Už kiekvieną dolerį kurį mums prisiųsite, mes pasiųsime Lietuvon 20 auksinų.

Lietuvos Prekybos Bendrovė

120 Tremont Street,

Room 515 E.

Boston, Mass.

P. K. BRUCHAS

JUBILIERINE KRAUTUVE

3321 South Halsted Street, Telephone Drove 9687

Mūsų krautuvė yra pripildyta puikiais ir naujaisios mados tavyrų kalėdų dovanoms. Tamsta nupirksite dovanas tikros vertės mūsų krautuvėj. Ir bukit užtikrinti, kad jūs nupirksite tavyrą už žemiausią gaunamą kainą. Gvarantuojam ir už viską atsakom. Atsilankiusiems užtikrinam užganėdiniam ir teisingą patarnavimą.

Išsiskyrimas.

Deimantinių žiedų, la-
volierių auksinių, lai-
krodėlių, lenciugėlių,
branzalečių, albumų ir
taip toliau.

Prilimame Liberty Bonds.

Krautuvė atidaryta
kožną vakarą ir ne-
dėliomis iki kalėdų.
Puikus kalendorius vi-
siems dykai.

Puikus Paausotas Laikrodėlis

NATIONAL SALES CO.

Ar jūs jieskote gero laikrodžio? Jeigu taip, tai pirk tuojau šitą laikrodį, kurį mes paaiškiname šitame apgarsinime. Šitas yra labiausia viliojantis laikrodėlis, kurį jūs turėsite ant visados. Jis yra padirbtas labai tvirtai, turi 17 tikrų akmenų. Vidutinio didumo. Laikrodo laiko punktuaiškai ir yra gvarantuotas 20 metų. Reguliarė kaina \$21.00, bet mes trumpu laiku parduosime jį kartu su puikiu paausotu lenciugėliu tik už \$11.85.

Nešioj šitą laikrodėlį per 15 dienų ir jeigu jūs busite neužganėdinti, grąžinkite jį mums, o mes sugrąžinsime jums pinigų atgal iki cento. Nesistyk mums visų pinigų iš karto, siųsk tik \$1.00, o likusius jūs užmokėsite, kada laiškanėsis atneš laikrodėlį ir jūsų namus. Nevelok, bet tuojau, išsikirk šitą apgarsinimą, prisiek vieną dolerį prie jo, ir pasiųsk pas:

Sta. D. Box 90, New York, N. Y.

SERGANTI ŽMONES

Gydoma chroninės ligos. Pilna diagnoza Serum del privatiškų ligų. Francužiškų daktarų gydymas del Kraujo ligų.

Dr. J. Van Paing

2221 So. Kedzie Avenue Val. 1-3; 7-9 po pietų

PLUNKSNOS

Geriausios, kokias tik gali pirkti

Patį geriausį pukai \$1.89

Geriausios žasų plunksnos 1.39

Jauniklių žasų 69c

BECK'S DEPT. STORE

3323 S. Halsted St., Chicago

Reikalaukit sampelių.

Alus Degtine Vynas

Pilna formula ir pilnas pamokymas, apimantis padarymą naminio distiliuotuvo ir veikimą su juo, už \$1.00. Rūgind, tikrasis alus, prarinktinai vynai užtikrinama.

TIKROS PREKES

Ne kokie nudavimai. Mes pirmiaus darėmė alų ir degtinę, Formulas įstatymiskai galima siųsti pat. Veik greitai. Pasiųsime gavi \$1.00 Money Orderiu ar pinigais. William Klase Institute, Dep. 85, Milwaukee, Wis.

ankščiaus prieš pasirodymą pirmųjų šalų. Baltieji dobilai plačiai auginami Michigano ir Wisconsin valstijose ir kai kuriose vietose Europoj. Jų sėklos turi labai gerą vertę ir užlaiko dygimo ypatybes per kelis metus. — A. Dvylis.

DR. F. O. CARTER

Iškaba. besisukanti šviesa

Ar Jūs Akiniai pritaikyti Okulisto Jūsų akis gali reikauti gydymo arba akinų. Kaip okulistai mes galime jums patarti. Kainos nebrangios, 10 metų paausuoti, \$4, \$5, \$6, \$7, \$8, \$9, \$10. Tikro aukso \$6, \$7, \$8, \$9, \$10, \$11, \$12.

Specialė doma atkreipiam į mokymų lankančius vaikus. Jei jūs turite galvos skaudėjimą arba dryžuotas akis, atkite pas ištikimą okulistą gyvenantį 22 metu prie State gatvės. Pritaikoma dirbtiniai akiniai. Atitaisoma krei vos akys. Gydoma visos akių ligos.

FRANKLIN O. CARTER, M. D.

120 So. State St., 2-ras augštas Chicago.

Valandos: 9 ryto iki 7 vakaro. Nedėliomis 10 iki 12 diena.

Pranešu Visiem

Kad Salute Stomach Bitters yra pripažintas Washington, D. C. už tikrą ir geriausią gydymą del kiekvieno, katras tik jaučias vidurių nesveikatą, skauda po krutinę, vidurių užkietėjimą, skilvio nederima neskanus atsirugimo neturint apetito, galvos skausmą strėgų ir inkstų ir taip toliau. Salutes Stomach Bitters viską prašalina ir palieka laimingu, taigi kurie jaučiasis nykstat, tai persitikrinkite o busite užganėdinti. Kaina bonkai \$1.50, 2 bonkos \$3.00, 4 bonkos, \$5.25, 6 bonkos \$7.50 12 bonkų \$14.00.

Salute Bitters iš šakny žievių, žolių sėklų ir žiedų, ir nėra pripažintas svaigalu, bet gyduolė.

Galima gauti kiekvienoj aptiekoj, o jeigu negali gauti tai prisiųsk money orderiu pinigų, o mes gavi pinigų ir užsakyk kiek reikalaujat pat prisiusime del tamistų.

Pasarga: Reikalaudami prisiųskit tikrą ir aiškų savo antrašą ir rašykite taip:

SALUTE MANUFACTURE

P. A. BALTRANAS CO.,

616 W. 31st St., Chicago, Ill.

Rez. 933 S. Ashland Blvd. Chicago

Telephone Haymarket 2544

DR. A. A. ROTH

RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialistas Moteriškų, Vyriskų,

Vaikų ir visų chronikų ligų

Ofisas: 3354 So. Halsted St. Chicago

Telephone Drove 9693

Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena.

Siųskite Pinigus į Lietuvą

Pinigai jau yra aplaikomi reguliariškai. I LIETUVĄ SIUNCIAME LIETUVISKAS MARKES

Neatidėliokit, bet gelbėkit gimines tuojau Gvarantuojame pilnai kiekvieną centą.

ATEIKITE AR RASYKITE:

GOLDBERGER & GOODMAN, BANKERS

VLADAS KAIRYS, Mgr.

136 E. 42-nd St., NEW YORK, N. Y.

Arti Grand Central Stoties

VIENATINIS REGISTRUOTAS RUSAS APIEIKORIUS ANT BRIDGEPORTO VYRAMS IR SUAUGIEMS

Akiniai aukso rėmuose nuo \$3.00 ir augščiau. Sidabro rėmuose nuo \$1.00 ir augščiau. Pritaikoma akinius udyti. Akiminkai: Galvos suodėjimas, nervikimas, akių skaudėjimas, uvylikimas ir t. t. yra valaisia įvairių ligų, kurios gali būti pralietos geru akinų pritaikymu. Ištyrimas udyti, jei parai ar skauda akis. Jei jos raudonos, jei galva sops, jei blogai matai, jei akis silpnas, netekę ligitau, o jieskok pagelbos aptiekoj, kur kiekvienam pritaikoma sakiniai udyti. Atmink, kad mes esame gvarantuojam akinis ir kiekvienam geras pritenkama.

S. M. MESIROFF, Ekspertas Optikas.

Jei jūs sergate ir reikalaujate patarimo arba valsty, atidėkit pas mane. Aš buvau ap- tiktorius Rusioj virš 10 metų. Amerikoj 15 metų. Aš duodu patarimus DYKAI. Galia gaudyti bile tokius rusiskus vaistus. Aš rekomenduojū tik GERUS daktarus. Aš esu draugus Smolnij.

S. M. Mesiroff, 3149 S. Morgan St., Chicago, Ill.

NAUJENOS

LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis

1739 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone Canal 1506

Vol. VI. -- Dec. 23, 1919 -- No. 301

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Chicago.
\$5.00 per year outside of Chicago.
\$7.00 per year in Canada.
2c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienų Ben-
drovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. -- Telefonas: Canal 1506.

Užsakomąjį kainas:

Chicagoje — pašto:	
Metams	\$6.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.85
Dviem mėnesiams	1.45
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoje — per neštotojus:	
Viena kopija	.02
Savaitė	.12
Mėnesiui	.50

Suvenyrose Valstijose, ne Chicagoj.	
pašto:	
Metams	\$5.00
Pusei metų	3.00
Trims mėnesiams	1.65
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.65

Lietuvon ir kitur užsieniuose:	
(Atpiginta)	
Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00

Pilnais reikia siųst Pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Vokietijos socialistai ieško vienybės.

Jau senai rimtesnieji Vo-
kietijos socialistai suprato,
kad viena svarbiausių jų
nepasisekimo priežasčių yra
socialistų judėjimo suskili-
mas. Abiejose socialistų par-
tijose, spaudoje ir susirin-
kimuose, todėl nuolatos svar-
stoma būdai, kaip atsiekti
vienybės.

Noras suvienyti socialistų
jėgas ėmė labai stiprėti pa-
skutiniu laiku, kuomet pra-
dėjo atsigrębti ir daryties
vis drąsesniais atžagareivi-
viai, vadovaujami junkerių.
Atžagareivių pasiūlymas
ypač nugalėjo „didžiūmie-
čius“ net Scheidemann'as
pradėjo šaukti apie reakci-
jos pavojų, pamatęs, kad jo
partija, susidėjusi su buržu-
azija, nebepajėgia atsilai-
kyti. Iš didžiūmiečių pusės
tad ir daroma daugiausia pa-
stangų prie susivienijimo.

Berline susitvėrė tam tik-
ros organizacijos tikslu va-
ryti agitaciją už vienybę.
Lapkričio mėnesyje jos kre-
pėsi į Nepriklausomybės so-
cialdemokratų valdybą, siu-
lydamas aptarti vienijimosi
plėną. Pastaroji tečiaus
atsakė, kad ji pripažįsta ge-
rus vienybės šalininkų no-
rus, bet nemato galimybes
prisidėti dabar prie jų vyk-
dinimo. Nepriklausomybės
socialdemokratų valdyba už-
reikė, kad ji pripažįsta
vienybę tikrai proletarinės
klesų kovos pamatu. Kol di-
džiūmiečiai neišsivadės ko-
alicijos su kapitalistų par-
tijomis ir remis priešingą
darbininkams Noskės politi-
ką, toliai Nepriklausomieji
neis su jais išvien.

Socialistų vienybės reika-
las tečiaus, matoma, yra
taip didelis Vokietijoje, kad
vienijimosi pastangos jau
ima duoti pozityvių vaisių.
„Freiheit“ praneša, jogei
lapkričio 21 d. laisvam mie-
ste Danzige skaitlingas abie-
jų socialdemokratų partijų
atstovų susirinkimas įvyk-
dino tų partijų susivieniji-
mą. Kokiomis sąlygomis,
dar nepranešta.

Kuomet reakcija Vokietij-

joje dar labiau sustiprės,
tai socialistai bus priversti
susivienyti.

True translation filed with the post-
master at Chicago, Ill. Dec. 23, 1919
as required by the act of Oct. 6, 1917

Estonija neklauso talkinginkų.

Augščiausioji Taryba (tal-
kininkų) gruodžio 4 d. pa-
siuntė Estonijos valdžiai rei-
kalavimą, kad ji nenugin-
kuotų Judoenio kareivius ir
duotų progos jo armijai per-
siorganizuoti. Tai buvo prieš
pat prasidėjiant Estonijos
konferencijai su bolševikais.

Situo reikalavimu talki-
ninkai norėjo sutrukdyt tai-
kos derybas Dorpate, nes jie
žinojo, kad viena taikos są-
lygų, kurias stato bolševik-
ai, yra neįsileidimas Jude-
nio armijos į Estoniją. Juo
talkinginkai, be to, aškliai pa-
rodė, kad jie stoja už rėmi-
mą Rusijos reakcionierių
ginkluotoje kovoje prieš
„sovietų valdžią“.

Bet estai atsakė išpildyti
talkinginkų reikalavimą.
Jie nori taikos su Rusija ir
bijosi atžagareivių Rusijos
generolų, kariaujančių prieš
bolševikus. Talkinginkai da-
bar gal kersys mažiukei Es-
tonijai, bet iš to jie vargiai
susilauks ko gera. Latvija
irgi priešinasi jų politikai;
Lietuvos žmonės taip pat.
Talkinginkų kerštas priver-
tas tautas susijungti prieš
juos.

Apžvalga

„KARDAS“

12-me „Kardo“ numeryje yra
idomių straipsnių: apie Svieto
pabaigą, apie Tikėjimų atsiradi-
mą, apie Jėzaus dieviškumą,
apie Maksimą Gorkį ir keletas
kitų.

„Kardas“ yra mėnesinis žur-
nalas, kurį leidžia Lietuvių Lai-
svamųjų Federacija.

CHULIGANIZMAS.

Keletas savičių atgal Jaunų
Lietuvių Am. Tautiškas Kliubas
parėngė Mildos svetainėje, Chi-
cagoje, prakalbas tikslu surinkti
aukų streikuojantiems plieno
industrijos darbininkams. Kal-
bėjo „Naujienų“ redaktorius ir
po jo prakalbos tapo sumesta
keletas dešimčių dolerių, kurie,
kartu su auka iš Kliubo išdo,
buvo nušyti į Gary, Ind.

Berenkant aukas tečiaus, sve-
tainėje pakėlė triukšmą pagarsė-
jės padauža Geležėlės su dvejetu
adjutantų „komunistų“. Tame
nėko nuostabaus nėra, nes tie
gaivalai visur stengiasi padaryti
suirute, kur tik jie lenda. Bet
štai kaip tą incidentą „aprašė“
„komunistų“ organe „Laisvėje“
jos korespondentas:

Nepersenai koks ten kliu-
bas buvo surengęs Grigaičiui
prakalbas Mildos svet. Bai-
giant prakalbą, Grigaičio drau-
gas Geležėlės kasin ko susi-
purė ir pradėjo trinti sėdynę.
Po valandėlės jis pradėjo pra-
šyti balso.

Žinoma, balsas Geležėlei bu-
vo duotas, ir jis pradėjo pasa-
kot kokias ten paslaptis apie
Grigaičio „mokslineus“ prie-
tikius laike Lawrence'o ir Bal-
timorės streiką.

„Duot jam už tokias niek-
šystes, duot!“ — pasigirdo
balsai iš publikos.

Grigaitis smuko per duris...
Kad šitame „aprašyme“ kone
kiekvienas sakiny yra begėdi-
skias melas, tai tas dar būtų
menkniekis, nes pas „komunis-
tus“ tai priprasta. Bet tas „ko-
munistų“ korespondentas po
priedanga „aprašymo“ faktų
per „Laisvę“ kursto savo vien-

minčius „duot“ Grigaičiui! Čia
jau yra atvira chuliganizmo a-
gitacija.

I ką išsiginė tie gaivalai ir jų
spauda!

BALTRUSAIČIO MELAGY- STES.

Paprastu „komunistams“ bu-
du, p. J. Baltrušaitis stengiasi
išskirti savo „partiją“, šmeižda-
mas atskirus jos priešų asme-
nis. Jam negana to, kad kiekvie-
nus „komunistiškų“ organų nu-
meris pašvenčia po keletą špa-
lų „Naujienų“ redaktoriaus juo-
dinimui ir kone visos „komuni-
stiškų“ agitatorių „prakalbų“
susideda beveik vien tikslais iš-
toku pat asmeniškų užsipuldi-
nėjimų, — įsiai dar parašė ketu-
rias špaltas Brooklyno taradai-
koje apie Grigaitį.

Delei jo pasakų apie „Naujie-
nų“ redaktoriaus „nedraugišku-
mą su darbininkais“ ir apie ki-
tas nuodėmes, nėra ko ir kalbėti.
P. Grigaitis mažiausia rupinasi
ir rupinasi tuo, ką kas manys a-
pie jo asmens dorybes. Bet „ko-
munistų literatas“ paliečia vie-
ną antrą faktą, turintį visuo-
meniškos vertės, ir iškreipia
juos; todėl reikia pasakyti apie
juos keletą žodžių.

Jisai rašo:

Atvykęs antrą kartą į A-
meriką su panika atmetė jų
pasiūlymą darbuotis prie jų
organo „Kovos“. „Perdug-
esą demokratiškumo; mat ne-
galėtu tapti bosu... Jisai nu-
ėjo prie „Pirmyn“ Tam su-
bankrutijus, nuėjo prie tikrų
oportunistų — socialistų, su
kuriais ir įkurė „Naujienas.“

Čia yra paminėti trys faktai,
ir visi melagingai.

Viena, P. Grigaitis neatmetė
pasiūlymą darbuotis prie „Ko-
vos“; ir tai del tos paprastos
priežasties, kad jokio pasiūlymo
nebuvo. Grigaitis, atvykęs Ame-
rikon 1912 metų gale, iš buvo
apie dvejotą mėnesį be nuola-
tinio užsiėmimo (apart prakal-
bų sakymo), pirma negu „Pir-
myn“ B-vė pakvietė jį už redak-
torių, ir niekas jam nė neuži-
minė apie darbą prie „Kovos.“

Daugiau net. Prieš atvažiuo-
siant į Ameriką, Grigaitis kla-
sė per vieną LSS. Literatūros
Komiteto narį, ar jam nebūtų
darbo prie „Kovos“. Gavo atsa-
kymą, kad vieta „Kovos“ redak-
cijoje esanti užimta, ir kad bu-
tų negerai prašinti iš jos Vidi-
ką, kuris esąs atsidavęs organi-
zacijai žmogus. Patyręs apie tai,
kad įsijaukimas darbo prie LSS.
organo grąšina pavojums kito
žmogaus „džiūbiui“, Grigaitis
paskui, ir Amerikon atvykęs,
nemėgino į tą vietą skverbties.
Vėliau jį, tiesa, daugelis są-
jungiečių kalbino statyti savo
kandidatūrą į „Kovos“ redakto-
rius; bet jisai atsisakė, nenorė-
damas tuomet apleisti „Pir-
myn“.

Tai taip yra su tuo „panieki-
nimu pasiūlymo darbuotis prie
„Kovos“. Kas dėl „Pirmyn“ su-
bankrutinimo, tai p. Baltrušaitis
irgi meluoja. „Pirmyn“ dar ėjo
ilgoką laiką po Grigaičio pasi-
traukimo; įsiai gal būtų ėjęs ir
dar ilgiau jeigu ne permaina
redakcijoje (taip bet laikurke
draugai sakė); bet ne laikraščio
subankrutijimas priverė pirmu-
tinį jo redaktorių pasitraukti, o
siaurumas veikimo dirvos Bal-
timorėje. Tame mieste judėji-
mas menkas, o iš jo pasiekt kitas
kolonijas toli, išskyrant Phila-
delphiją; philadelphiečiai-gi Gri-
gaitį boikotavo (čia tur-but
„džiūbiui“ klausimas lošė nemaža
rolė); per visą laiką jo būvimo
Baltimorėje, jie nė kartą nekviė-
to jo, nors kalbėtojus traukdavo
net iš Bostono.

Melas yra ir tai, kad Grigaitis
su „tikrais oportunistais-sociali-
stais“ įkurė „Naujienas.“ Viena,
p. Baltrušaitis neskaitė naujie-
niečių „oportunistais“, kol jisai
nepavirto renegetu; įsiai dau-
giausia ir noriausia bendradar-
biaudavo „Naujienoms“. Antra
„Naujienų“ B-vė tapo suorgan-
izuota ir visi laikraščio leidimo
plėnai buvo padaryti, spausťivė

stipirkta ir tt., pirma negu Gri-
gaitis atvyko Chicago; įsiai vos
susėjo atvažiuoti suredaguoti
pirmutinį numerį „Naujienos“
būtų išėjusios, jeigu Grigaitis ir
nebūtų apsiėmęs redaguoti jas.
Apie tą laiką, kada ėmė orga-
nizuotis „Naujienos“, sumanė
kelties Brooklyn (iš So. Bos-
tono) „Laisvė“, ir ji taip pat pri-
sispyręs kvietė Grigaitį už vy-
riausįjį redaktorių. Grigaitis
padavė propoziciją laisviečiams,
„Pirmyn“ leidėjams ir chigiečiams
susivienyti į daiktą ir leist
vieną laikraštį; mat, tada buvo
palinkimas „vienyt socialistų
spėkas“. Bet, tų trijų bendrovių
derybos nedavė jokių pasekmių.
„Laisvė“ persikraustė į Brookly-
n, prie „Pirmyn“ atvyko Smels-
ternas, o Grigaitis išvažiavo Chi-
cagon.

Baltrušaitis dar pasakoja,
kad Grigaitis buvęs „priverstas
atsisakyti“ nuo „Naujienų“ re-
dagavimo, nors senai buvo paai-
škinta, kad tai yra melas. Niekas
Grigaičio nevertė atsisakyti;
niekas nebuvo nė užsiminęs apie
tai. Jo atsisakymo priežastis bu-
vo savu laiką paskelbtos. Pridur-
ti galima dar tiek, kad šį me-
tų pradžioje Grigaitis manė, jo-
gei už keletą mėnesių įsiai iš-
važiuos į Lietuvą; todėl norėjo
pasilėti ir padirbti sau, kad
prisirengus prie darbo kitoje dir-
voje.

Kam tečiaus Baltrušaitis už-
sispyręs meluoja, buk Grigaitis
buvęs „priverstas atsisakyti“ ir
panašius išmishus rašo apie jį?
Tam, kad pažemintų jį žmonių
akyse. Varinėdamas kivrėrus su
širvydu anais laikais, įsiai pa-
prato, kaip ir širvydas, nepai-
syt priemonių ginčiuose; doros
ar nedoros priemonės jam vis-
viena — bi tik priešiui kenkia.
O prie to Baltrušaitis, ne tik iš
savo protavimo („sėnavimo“),
o ir iš savo būdo yra tipiškas
lietuviškas kaimietis. Kaip užsi-
spirs kame-nors, tai tu jam nors
kuolą ant galvos tašyk, o įsiai vis
savo kartos. Ir ką tu jam pada-
rysi!

Pasaulio Darbininkų Judėjimas.

True translation filed with the post-
master at Chicago, Ill. Dec. 23, 1919
as required by the act of Oct. 6, 1917

CENTRALINĖ EUROPA.

New Yorkas. [Atsišaukimas].
Šiomis dienomis gauta atsišau-
kimas į viso pasaulio moteris.
Atsišaukimą prisiuntė Centrali-
nės Europos motinos ir žmo-
nės tų kareivių, kurie randasi
Sibire ir Turkestane. Ten kre-
piama domės į tą faktą, kad
„šimtai tukstančių karės imtinių
gyvena užkrėstose stovyklose ir
tukstančiais miršta nuo ligų ir
badų.“ Viso pasaulio moterų pra-
šoma, kad jos protestuotų prieš
tai ir reikalautų, kad tam būtų
padaryta galas.

Atsišaukimo tekstas skamba
sekausiai:

„Visų šalių moterims!
„Motinoms, žmonoms, sesc-
rims, dukterims — visiems
tiems, kurie da gali mylėti ir
atjausti šis atsišaukimas yra
skiriamas. Nesikankinkite il-
giaus, nė vienos dienos ilgiau,
kad tolimame Sibire, Turkestane
ir Kaukaze kamuojašis šim-
tai tukstančių imtinių, o jų sei-
mynos įpuolė desperacijon nuo
ilgėsiu ir gallesnio.

„Jūs visų šalių moteris išgir-
skite, ko jūs da nežinote, nes
jeigu jūs žinotute, — jūs negalė-
tute ramiai gyventi, atlikinėti sa-
vo kasdieninius darbus, prižiū-
rėti savo vaikus, miegoti, valgyti
ir būti laimingos. Išgirskite
tai, ką jūs užmiršote, jeigu kada
nors žinojote: šimtai tukstan-
čių karės imtinių tebesikamuo-
ja tep, tebedirba vergų darbą
stovyklose, mirdami iš bado.
Jie dengiasi skuriais, ir kad pa-
laikius gyvybę yra priversti
prašyti, skolinti ir net vogti.

„Pagalvokite apie tai, mote-
ris! Ir pagalvokite — taipgi apie
jų motinas, jų žmonas, jų sese-
ris ir jų vaikus, kurie per istisus
penkius metus laukė savo sunų,
savo vyrų ir savo tėvų! Jau pra-

ėjo metai su viršum, kaip pasi-
baigė karė, bet tiems nelaimin-
giems imtiniams da neleid-
žiama grįžti pas savo šeimas.
Tik laiks nuo laiko meldimai
pagelbos pasiekia jų šeimas.
Jų kančių jokie žodžiai, negali
išreikšti, bet visi atvirukai, ku-
rie leidžiama jiems rašyti, skam-
ba maž daug vienodai: „Mus vi-
si užmiršo ir apleido; mes es-
me bejėgiai ir nebeteikome vil-
ties.“

„Iš visų karės nesenybių ši y-
ra nuožniausia, nes ji tesiasi ir
laikui ir kankina bjauriau savo
aukas. Iš visų karės nelaimių ši
yra beprasmingiausia. Tik vien
nelaiminga Austrijos respubli-
ka priskaito tokių aukų apie šim-
tą penkis dešimtis tukstančių.
Tos aukos tik da ir gyvena vil-
timi kada nors grįžti namo.
Jeigu jūs perskaitytute laiškus
tų jaunuolių, kurie laike penkių
metų kamavosi urvuose ir lin-
dynėse, ir kurie rašo: „Jeigu grei-
tu laiku jie nepasipūs mus na-
mo, tai vėliau jiems nebereikės
musų siųsti: kitos žiemos mes
nebepajėgsime išgyventi.“ — jūs
verktute skaitydami tuos lai-
škus.

„Kodel karės imtiniai negali
grįžti? Ar tai del to, kad mes
esamė beturčiai ir bejėgiai? O
gal priežastimi to yra nuolaidu-
mas? Pirmoji vietoj turi būti
ratifikuota Taikos Sutartis, o
tik tada Augščiausioji Taryba
svarstys imtinių paliusavimo
klausimą! Pagalvokite apie tai,
moters! Savaitė bėga po savai-
tės, greitai laiku viskas apsidengs
ledais ir sniegu, keliai pablogės,
ligi to laipsnio, kad jais nebe-
bus galima nei eiti, nei važiuoti.

Ir kasdien šimtai jaunuolių mir-
šta. Kasdien šimtai nušala sau
kojas ir rankas. Kasdien imti-
niai ir jų giminės vis labiau ne-
betenka vilties kada nors pasi-
malyti.

„Jūs visų šalių moters, dalei-
skite valandėlei, kad jusų pačių
sūnus, vyrai ir broliai randasi
tarp anų nelaimingųjų! Ar
jūs lauktute, kol taikos sutartis
bus ratifikuota? Ar jūs tylėtute
ir lauktute, kuomet kiekviena
nauja diena teltis naujų nelai-
mių? Ne, jūs nelauktute ir jusų
priedermė būtų nelaukti. Kiek-
viena yra kalta, ant kiekvienos
krauta atsakomybė, jeigu ji nie-
ko neveikia, kad paliusavus
karės imtinius.

„Pripildykite pasaulį savo
protestais! Prašykite ir reika-
laukite jų paliusavimo! Dabar
ant jusų krinta atsakomybė už
imtinių kankinimą! Jūs esate
atsakomings ne del to, kad pa-
gimdėte tą nelaimę, bet del to,
kad dabar nesirupinate, ją pa-
slinti. Dabar jūs eilė sužadinti
žmonių sąžinę. Viso pasaulio
moters, pakelkite savo bal-
są ir išpildykite savo pareigas
link žmonijos!“

Skaitytojų Balsai

[Už išreiktas šiame skrituje
nuomones Redakcija neatsako.]

DABAR TIK DIRBKIME!

Ir vėl musų socialistinė dvasia
atsigavo. Ir vėl mes džiau-
giames, kad socializmo idealai
išliko nepažeisti ir politinis lietu-
vių darbininkų judėjimas pasta-
tytas vėl į tikrąjį kelią.
Lietuvių Socialistų Sąjunga,
kurį „komunistai“ sakėsi pala-
doje ir kryžių jai pastatė, išėjo
per galimą. Atsikratydama nuo
visokių prieplaukų, kurie nieko
daugiau nežinojo ir nemokėjo,
kaip tik smarkauti ir suirute da-
ryti darbininkų organizacijose,
LSS. dabar patampa skaistesnė,
grazesnė, nes joje pasilieka visi
tikrieji socialistai, savo klesos
reikalais pilnai susipratę darbi-
ninkai.

Kad senieji vadaai, nukrypę
nuo socializmo, savo anti-socia-
listiniais darbais priverė Socia-
listų Partiją pašalinti iš partijos
dagi visą Lietuvų Socialistų
Sąjungą, tai dabar mes vėl gali-
me pasidžiaugti, jogei esame at-
gal Socialistų Partijon priimti.
LSS. dabar vėl yra tiesotas šios

šalies, o kartu ir viso pasaulio,
socialistinio darbininkų judė-
jimo narys!

Tegyvuoją Lietuvų Socialis-
tų Sąjungą!

Tegyvuoją Amerikos Socialis-
tų Partiją!

Tegyvuoją Tarptautinis Soci-
alizmas!

Pirmiau man teko būti na-
riu ir veikti LSS. kuopose: 43-09,
Melrose Park, ir 178-toj, De-
Kalb, Ill. Dabar tos kuopos „ko-
munistiškų“ agitatorių sukla-
dintos lygiai taip, kaip ir daugel-
gis kitų kuopų, nebesivadina
LSS. kuopos, bet LKS. Vis delto
tose kuopose, kiek žinau, yra
draugų socialistų, kurie nenorė-
dami ginčų kelti, pasilikio jose
kad ir joms „komunistiškoms“
virtus. Jie laukė, kas iš visa
išeis. Bet toks laukimas ir abe-
jojimas dabar turi jau pasibaig-
ti. Lietuvų Socialistų Sąjunga,
po nulaikyto savo X-tojo Su-
važiavimo Chicagoje, jau susi-
taikė; jau ji vėl yra priimta
atgal į Socialistų Partiją, o todėl
būtų nuodėmė draugams socia-
listams pasilikti dar kuopose,
kurios nudardėjo pas „komunis-
tus“. Tokie draugai socialistai
nors jų ir penki tebutų tuoju
turi pasirupinti peorganizuoti
savąją kuopą ir prisidėti prie
atgavusios savo teises partijoj
Lietuvių Socialistų Sąjungos.

— M. Karčauskis.

PROTO-UBAGAI.

Nors komunistai ir giriasi,
kad jie daug išmana, bet jų
išmanymas vietomis labai kvai-
las. Pavyzdžiui, jie labai daž-
nai juokiasi ir tyčiojasi iš mo-
kslinių socialistų. Ką tuo parodo-
ma, jeigu ne savo kvailumą?
Juk visas svietas žino, kad so-
cializmas yra mokslas. O jeigu
komunistai to nežino, tai tegul
paima žodyną ir suranda pras-
mę žodžio „socializmas“. Na, o
jeigu socializmas yra mokslas,
tai ar išmintinga juokties iš
mokslinių socialistų? Viena —
dviejų, arba komunistai juo-
kiasi patys iš savęs arba jie ne-
pripažįsta mokslo. Jau ne kar-
tą buvo pastebėta, kad komunis-
tai priešinasi mokslui. Na, o
jeigu jie juokiasi iš mokslo, tai
aiškus daiktas, kad jie jo nepri-
pažįsta.

— Slapukas.

L.D.L.D. Reikalai.

L.D.L.D. reorganizavimo darbas eina pirmyn!

Pirmutinė 56 kuopa. Milwau-
kee, Wis., reorganizavosi ir net
nuskyrė Centro laikiniui sekre-
torium d. S. A. Dementį. Nors
darbas, peranksti; reikia laukti,
kad reorganizuosis daugiau kuopų,
bet tai yra ženklas, kad
draugai griebiasi ginti Draugių
jų nuo komunistų pasimojimų.
Nokomis, Ill. 60-tos kuopos
pirmininkas d. J. Tushinskas
rašo: „Musų kuopoj bolševikų
ar komunistų nėra; muims reor-
ganizuotis nereikia. Mes visi
laikomės Draugijos konstitucij-
os ir užgyriame Jusų, d. K.
Lutkau, veikimą.“

Brioklyn, N. Y., 1-ma kp. per-
siorganizavo 17 dieną gruodžio
ir priėmė gana ilgą rezoliuciją,
kurį pasiuntė į „Naujienas“.

[Išspausdinta „N-y“ 300 nu-
meryje — Red.].

De Pue, Ill., 3-čios kuopos iš-
dininkas d. A. Bagdonavičia ra-
šo: „Pranešu jums, kad LDLD.
3-čia kp. laikytame extra susi-
rinkime 17 d. gruodžio nutarė
nesidėti prie komunistų, bet pil-
dyti LDLD. konstituciją. O tuos,
kurie lauzo LDLD. konstituciją,
prašalinti tuoju iš organizaci-
jos.“

Šitas jau parodo, kad „komu-
nistai“ negalės nuvesti Draugiją
į savo pelkes. Kaip tik da ke-
letas kuopų tam pritaris, tuomet
nusiškirime laikinį Centro
Komitetą ir pradėsime susitvar-
kymo darbą. Draugai, pirmyn!
Prie reorganizavimo!
—K. Liutkus LDLD. Centro 12.

Lietuvių Socialistų Sąjun- gos draugams, kurie pri- klausė V. Rajonui

Mums, draugai, būtina reikia
suvaziuoti ir pasitarti apie bė-
gančius LSS. reikalus.

Kada jau įvyko X LSS. Suva-
žiavimas Chicagoje, Ill., ir ka-
da jau Socialistų Partija panai-
kino suspėdavinimą, tati dabar
prasideda naujas tvarkymas kuopų
V. Rajone. Darbas didelis. To
aktyvijoje mes turime turėti
V. Rajono suvažiavimą, ir tai
tuojau.

Sausio pabaigoje, 1920 drg. P.
Grigaitis tikisi užsukti ir į Pen-
nų, grįždamas iš maršruto rytinė-
sės valstijose. Taigi mūsų prie-
dėrmė taja proga pasinaudoti.

Draugai, turėkime suvažiavi-
mą Shenandoah, Pa., nedėlioje,
28 gruodžio, 1919, 1 v. po pietų.
A. Staniškio namuose, 213 E.
Centre st. Visi, kurie esate išti-
kimi Socializmo idejai, būkite
ir dalyvausite reikalų tvarkyme.

Draugiškai, A. Staniškis.

Sveikatos Skyrius

Naujienų Skaitytojui, Chica-
go, Ill. — Jusų laiškas gautas,
bet be jokio parašo ir be adreso,
o prašote atsakyti laišku. Laik-
rašty atsakyt jusų klausimai
nėtinika.

A. M. M. iš Rockford, Ill. ra-
šo: „Turiu skaudėjimą petyse,
krutinėj ir dešiniame šone.
Skaudėjimas mėtosi iš vietos į
vietą. Kas gali būti?“

Lietuvos Socialdemokratų Partijos Pasitarimas

Kauno "Socialdemokratas" lapkr. 6 d. rašo:

Sauktoji Kaune spalio 25 d. Soc. Dem. Partijos konferencija neįvyko: ją užgynė vyriausybė, kuri pirmiau buvo leidusi. Nežiūrint to suvažiavimas įvyko, bet jau nebe Kaune. Susižavėję draugai padarė Partijos pasitarimą svarbiausiais gyvenamojo momento klausimais, kurio rezoliucijas paduodame žemiau.

PARTIJOS PROGRAMA.

Iš klausęs pranešimo Partijos programos klausimu, L. S. D. P. pasitarimas randa:

- 1) jog kai-kame yra atsimainiusios ekonominės ir politinės kovos sąlygos darbininkų klasei,
- 2) jog atsitinkamai su tuo turėtų būti peržiūrėta ir Partijos programa,
- 3) jog tikslingiausia vyktų tai padaryti iškilus tą klausimą Partijos spaudoje.

VIDAUS POLITIKA.

LSDP. pasitarimas vertindamas gyvenamąjį momentą taip, kaip partijos konferencija praėjusių metų, ragina Partijos organizacijai ir atskirus jos narius kuoveikiausia dalyvauti visuomenės ir politikos gyvenimo tvarkyme, rūpinantis pa-

siekti kuogiliausio jo sudemokratinimo ir patraukiant tuo tikslu Lietuvos proletariatą aktyvion kovon su darbininkų klases priešais.

Tam tikslui reikalinga, kad draugai:

- 1) tuojau imtųsi ruošties prie rinkimų ir vietos savivaldybės organizacijos ir veikliai juose dalyvautų, stengdamies pravesiti kuodaugiausia savo atstovų ir valsčių ir apskričių Tarybas ir Valdybas;
- 2) taip pat skubiai ruoštųsi prie rinkimų ir Steigiamajį Seimą ir pasistengtų savo vadovybėn paimti ne tik darbininkus, bet ir jiems artimesnius visuomenės sluoksnius, kaip amatininkai, bežemiai ir mažžemiai ukininkai.

Kova dėl minėtųjų dienos uždavinių tuomet tegali but Partijos tinkamai pravesta, jei ji paeigs artimiausiu laiku išplėsti savo organizaciją visame krašte. Todel Partijos organizacijų sudarymas kiekvienam apskriti ir kiekvienam valsčiui yra neatidėdamas Partijos narių uždavinys.

[Čia straipsnio pluoštas Lietuvos cenzūros iškastas. — N. Red.]

UŽSIENIO POLITIKA.

- 1) Šis pasaulio karas ištiko tarp anglų ir vokiečių del Rusijos rinkų.
- 2) Sumušę rusus vokiečiai, o šiuos — anglai ir sąjungininkai.

3) Rusijoje ištiko revoliucija, kuri nori pašalinti pusiau feodalinę carizmo tvarką.

4) Rusijos skilimas į sudedamąsias dalis atsitiko dėl vidaus priežasčių, tuo nori pasinaudoti savo tikslams iš pradžių vokiečiai, o paskui anglai ir sąjungininkai.

5) Visose šalyse revoliucinė demokratija, ypač darbininkų klase, kurios svarba įvairuoja, kovojo ir tebekovoja su savo šalie imperialista.

6) Lietuvos nepriklausomos demokratinės respublikos reikavimas yra LSDP. pakeltas; palengva, berods nenoromis, parėmę jį ir kitos partijos. Jis kilo iš plačių minių reikalų ir tėra nuosakiosios demokratijos išvada.

7) Imperialistinių valstybių pastangos išnaudoti Lietuvą (Rusija, Vokietija, Anglija, Lenkija) pagamino kovos savitarpį, lygiai kaip ir Lietuvos viduje.

8) Negalint nė vienai valstybei patenkinti visų savo reikalų, reikia joms dėtis į sąjungas, tuomi budrės, tai mažesniems valstybėms, kaip Lietuva. Del politikos ir ukiro priežasčių Lietuva reikėtų susidėti su latviais, estais, ukrainiečiais ir lenkais, remiantis demokratijos pamatais.

9) Sekmingesnei kovai su imperialistinėmis tendencijomis pas vokiečius, anglus, francuzus, lenkus, reikia susieiti su tu šalių revoliuciniu proletariatu.

INTERNACIONALAS.

1) Trečiasis komunistų Internacionalas yra padaras Rusijos revoliucijos.

2) Toji revoliucija neprivėdė prie socializmo, nes Rusijoje da nėra reikalingų jam ekonominių sąlygų. Politinė gi prievarta negalėjo atstoti trukmų ekonominio vystymosi aplinkybių.

3) Antraip trukdomas nustojo vystęsis rusų socializmas ir atsirėmė į smulkų agrarinę nuosavybę, davė pirmųjų kapitalizmo formų.

4) Ir III Internacionalas, vykdomas tokiose sąlygose, išėmus agrarinius kraštus rytuose, negalėjo plačiau rasti atramos proletariate. Ne jam delto teks spręsti, kaip jau karas parodė, ir griežtą kovą su imperializmu.

5) To sprendimo reikia laukti iš vakarų industrinių valstybių, kur jau esama ekonominių sąlygų socialistinei revoliucijai ir kur gali įvykti galutinioji kova už socializmą.

6) Naujas Internacionalas, sutraukęs ir savo eiles visų kraštų socialistinį ir revoliucinį proletariatą vienintėlis tepaiegs pakelti galutinąją kovą tarp darbo ir kapitalo.

7) Tam dalykui neatsako II Internacionalas, kurio sudėti yra dalis oportunistinių organizacijų.

8) Bet jis da nenusistojes. Del naujojo Internacionalo pobūdžio viduje jo da tebeina kova.

9) Butų klaida vengti tos kovos ir nepalaikyti revoliucinių ir socialistinių jo dalių kovoje už aktyvų, revoliucinį ir paeigų Internationalą didžiulius tarptautinio proletariato obalsius įvykdyti gyvenime.

Visa tai minėdamas, L. S. D. P. pasitarimas siulo Partijai įeiti nurodytais tikslais į II Internacionalą ir dalyvauti busimoj Zenevos konferencijoj.

PARTIJOS ORGANIZACIJA.

Iš klausęs pranešimą organizacijos, LSDP. pasitarimas nustato:

LSD Partija tuomet tepaiegs tinkamai ginti Lietuvos darbininkų klases reikalus šiuo momentu, kuomet jos organizacijos bus nutiesusios visą kraštą remdamos visų pirma kaimo ir miesto darbininkais.

Pasitarimas delto randa, kad Partijos nariai ir jos organizacijos neatidėliodami imtųsi uoliai kurti Partijos organizacijas, sekdamai Partijos statutui ir pletingai apimdami savo organi-

zuotu veikimu artimiausią apylinkę.

Eidami į viešą platų visuomenės darbą, Partija viešai veikia ir todel kuriamos Partijos organizacijos turi buti — legalizuojamos ir vedama griežta kova su dabartinės valdžios agentų savale, ten kur jų bus stamosios klijutys mūsų darbiui arba persekiojami Partijos nariai.

Organizacijos darbiui pagreitinti ir tinkama tvarka jam vesti pasitarimas nurodo, kad Partijos centras parupintų atskiriems rajonams Partijos organizatorių.

PROFESINĖS SĄJUNGOS.

Pastaruoju laiku beveik savime ir plačiu ruožu pradėjęs darbininkų organizavimasi ir profesines sąjungas tiek mieste, tiek tarp lauko darbininkų rodo, kad ekonominių organizacijų steigimas Lietuvoje yra giliai pribrendęs darbininkų gyvenimo reikalas.

Kitaip jį suprato mūsų vyriausybė. Negalėdama jo sustabdyti, ji mėgina areštais ne tik pavienių žmonių, bet ir išstis organų sutrukdyti jo ugį ir tuo pačiu beginklius darbininkus pavesti kapitalo priespaudai. Tarydamas, jog sutvirtėjęs profesinėms organizacijoms, sustiprės ir ekonominis Lietuvos demokratijos pamatas, Partijos pasitarimas visu savo griežtumu protestuoja prieš naujus darbininkų ir socialistų persekiojimus, kurių pasiėmė vyriausybė.

Ivertindamas didelę profesinių sąjungų reikšmę ekonominiams ir kultūriniams darbininkų reikalams aprupinti, LSDP. pasitarimas randa, kad kiekvieno Partijos nario ir jos organizacijų pareiga gyvai dėtis prie profesinio judėjimo, padedant jam tinkama tvarka ir tinkamais pamatais vystytis, įnešant į tų organizacijų gyvenimą kuodaugiausia klasinio susipratimo.

KRAŠTO GYVIMAS.

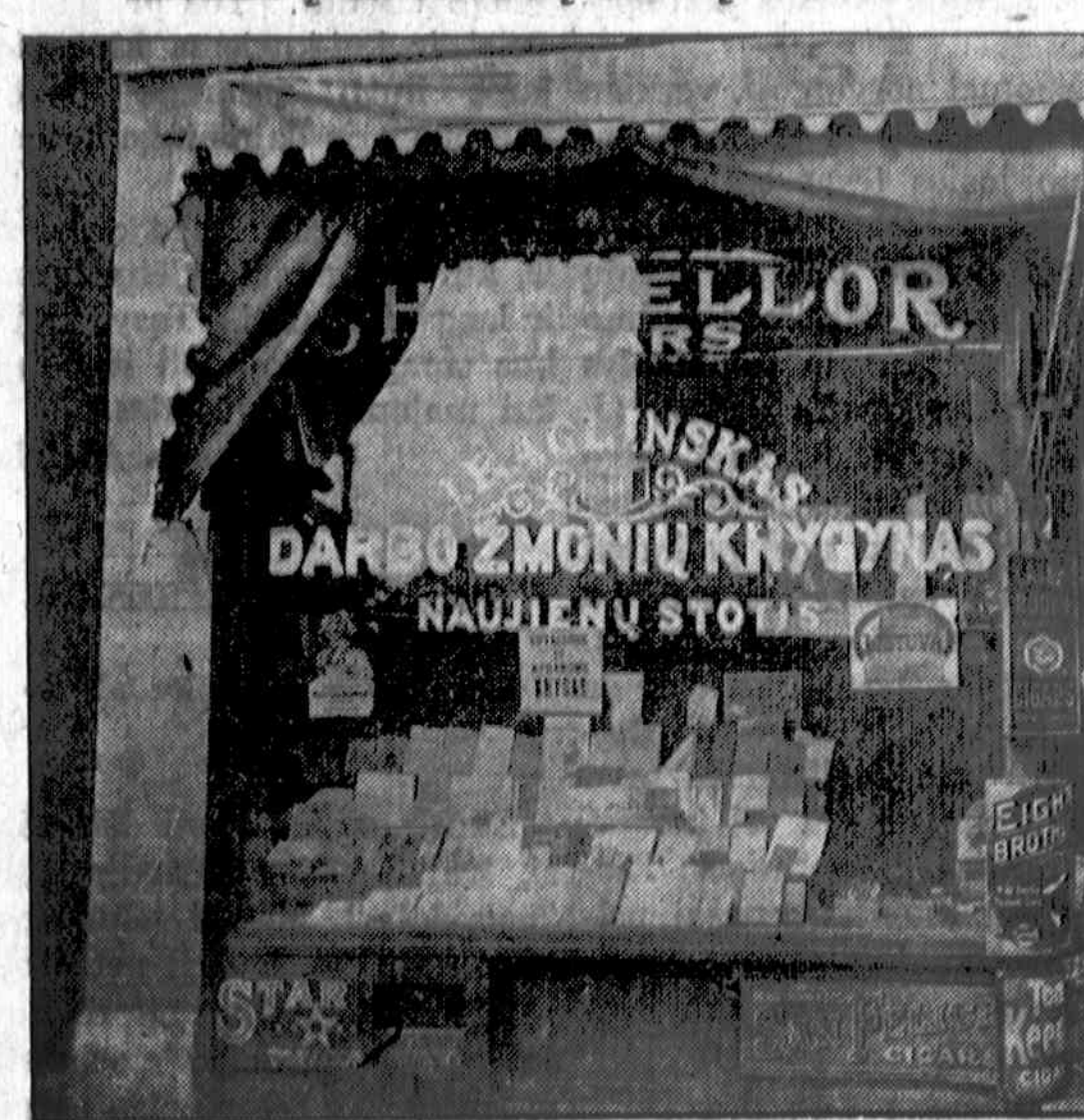
Naujuose Lietuvos užpuolikuose, iš rytų — lenkuose, iš žiemų — vokiečiuose ir kolėakuose, LSDP. pasitarimas mato didžiulį pavojų Lietuvos darbininkų klases siekiamas.

Lenkų legionai, vedami lenkų buržuazijos ir agrarų, susitarusių su Lietuvos dvarininkais, eina Lietuvos apsergėt dvarų nuo konfiskacijos, sugniužinti Lietuvos liaudies patysirizimą, įsivesdinti savo krašte tikrai demokratine tvarką. Jie nori patikrinti turtingųjų klasių viešpatavimą Lietuvoje ir padaryti iš jos rinką Lenkijos pramonei ir kolonizacijos vietą jos bežemiams.

Vokiečiai ir kolėakai, sutraukti Lietuvos ir užlaikomi Vokietijos kapitalistų vedami rusų ir vokiečių reakcinių generolų, nori parblokti Rusijos darbininkų klase, sukurti joje buržuazijos ir agrarų viešpatybę ir surišti ją su atsigavusia reakcija Vokietijoje. Pakeliui jie siekia užgniaužti ir Lietuvą, kaip nepriklausomą demokratine kraštą, išgriauti jo ukį ir išpustyti turtus. Nuo tų vokiečių ir kolėakų siekimų grėsia pavojus ne tik Lietuvos ir Rusijos, bet ir Vokietijos demokratijai.

Apsiginti nuo tų grobikų rytuose ir žiemuose tegalima atkaklios, ginkluotos kovos keliu. Todel Partijos pasitarimas kviečia Lietuvos darbininkus, tinkamai įvertinti jiems grėsiantį pavojų, organizuotis ir partizanų būrius, ginkluotis kuo galima ir eiti kovon su reakciniais okupantais liuosuoti kraštui ir ryžtis įvesdinti Lietuvoje darbininkams tinkamą politinę ir socialistinę tvarką. Ton kovon Partijos pasitarimas kviečia veikliai dėtis visus krašto poliečius, kuriems rūpi nepriklausoma demokratine Lietuvos respubliką.

KALEDŲ IR NAUJŲ METŲ DOVANOS

Geriausios bus Nauja Knyga MEILĖ IR DAILĖ. Kaina \$1.00 tikrai, bet naudos suteiks vertės \$25.00. Reikalaukite tuojau, nes nedaug liko. Siuntinėjame savo katalogus veltui visiems, prisiususiems už 2 centų krasos ženklelį.

DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS
3238 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

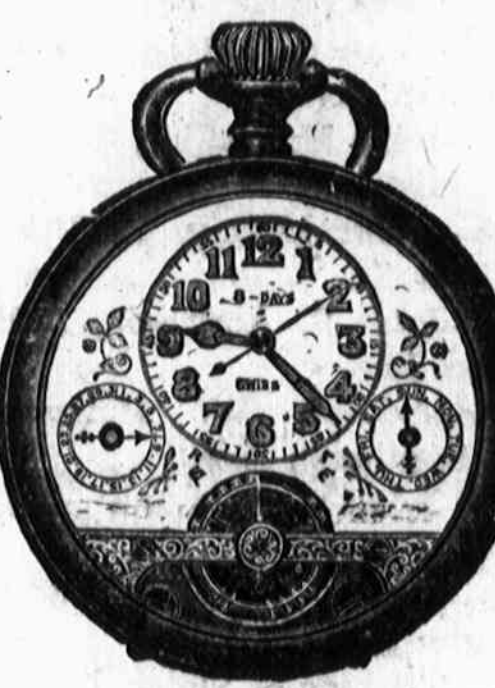

DIDELIS PASIRINKIMAS

Kalėdinių auksų, deimantų ir branzalėtų su laikrodėliais, lavalierių, lakietų, spilkų visokios rūšies. Auksu pripildyta šita krautuve/Didžiausia krautuve Ciceroje. Kainos ne augšesnės kaip kitų krautuvių; jūs patis žinote, Ciceriečiai. Tavoras užtikrintas: auksą perkate, auksą gaunate.

M. M. URBAITIS JEWELRY CO.
4902 W. 14th Street, Cicero, Ill.

Puikus Laikrodelis

Šitas laikrodelis eina 8 dienas vienu užsikimu. Turi penkis rodykles, kurios rodo: 1. mėnesio dienas; 2. savaitės dienas; 3. valandas; 4. minutes; 5. sekundas. Padirbtų labai tvirtai ir turi 16 akmenų. Gvarantuotas 25 metams. Reguliarė kaina yra \$19.00, bet mes parauksuote lenciuogeliu tik už \$12.95. Nesio šita laikrodelis per penkis dienas ir jeigu jūs esate ne užganėdinti, grąžinkit jį mums ir mes sugrąžinsime jus pinigus. Tik pamastykite koki parankumą jūs turėsite su šiuo laikrodėliu. Nesiuskit visų pinigų, siusk \$1.00 su užsakymu, o likusius jūs užmokėsite kada laikanešis atneš laikrodelį jūsų namuosna. Daryk šiandien, tuojau. Agentų reikalaujama.

NATIONAL COMMERCIAL CO.
107 E. 4th St., New York, N. Y.

LIBERTY BONDS

Mes perkame Pergalės Bondus pilna parašyta la verte, ir Laivės Bondus pilna pinigine verte. Atneškite arba atsiųskite į: Aldara kasdien nuo 9-6. Utarninkais, Keltvergais ir Subatomis 9-9.

J. G. SACKHEIM & CO.
1335 MILWAUKEE AVE.
tarp Paulina ir Wood Sts.

Vyriškų Drapanų Bargenai

Tesingas apsiėjimas. Garantuotas užganėdinimas. Vyru ir vaikų neatsiūkinti, padaryti ant užsakymo siutai ir overkoti vėliausios stailės ir konservatyvi modeliai, \$20.00 iki \$45.00.

Vyru ir vaikų gatavai padaryti siutai ir overkantai \$1.00 iki \$28.00. Vyru kelnės \$3.00 ir augščiau. Vaikų siutai \$5.00 ir aukščiau. Pirkite sau overkautus dabar pakol prieš ateinančią žiemą nepakol kainos.

Mes užlaikome taipgi pilną sandėlį nezymiai vartotų siutų ir overkautų \$8.50 ir augščiau. Full dress, tuxedo, frock siutai, ir tt. \$10.00 ir aukščiau.

Aldara kas vakaras iki 9 val. vak. Nedėliomis iki 6 val. vak. Subatomis visą dieną iki 10 val. vak. S. GORDON, 1415 So. Halsted St., Chicago, Isteigta 1907

VAKARŲ RENGĖJAI, TĖMYKITE!

Jums truksta naujų veiklų perstatymui scenoje ateinančiu sezonu. Tai štai jums — maloni žinia: Puiki komedija, kurią kitą syk lošė Chicagoje Dramos aktorai ir kurios niekur neįgalima buvo gauti, dabar tapo atspaudinta ir ją galima bus lošti visur. Tai komedija —

AUKSO VERSIS.

Naujienu knygynas įsigijo šitos komedijos knygelę geroką punda, idant greitai patarnavus visiems lošėjams, kaip Chicagoje, taip ir kituos miestuose. Knygelės kaina 15c. Veikla stant scenoje, reikia turėti 6 knygeles. Kaip patarnavimą artistams Naujienu knygynas perkantiems 6 knygeles atsiųsk parduos jas už 75c. Skubinkite su užsakymais. Siųskite savo užsakymus kartu su pinigais adresu:

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.

Dr. Charles Segal

Persikėlė į savo naują ofisą pn. 4729 So. Asland Ave. Jis gydo ligas vyrų, moterų ir vaikų. Ofiso valandos nuo 10 iki 12 rytmetų, nuo 2 iki 5 vakare. Specialistas džiovos ir moterų ligų. Tel. Drexel 2880.

DR. JOSEPH ZIFF

Akių Specialistas

Akis egzaminuoja už dyką. Jusų galvos skaudėjimus ir negalėjimus matyti aiškiai gali but prašalinti. Dr. Glaser's ofise ant 2 lubų 3149 So. Morgan St.

DR. P. P. ZALLYS

Lietuviai Dentistas
10657 Michigan Ave., Roseland.
Valandos: 9 iki 9 vakare.

DR. C. K. KLIAUGA

Dentistas.
NAUJIENU NAME
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Valandos: 9 — 12 ryto ir 2 — 9 vakare Phone Canal 257

DR. JOHN N. THORPE

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1637 W. 51 St. kamp. Marshfield av
Valandos: Iki 9 ryto; nuo 3 iki 4 ir nuo 7 iki 8 vakare.
Tel. Prospect 1157

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS

Gydamos Specialisto

Teisingai pritaikyti akinius kuomet jūs kenčiate galvos skaudėjimą, kuomet raštas susibėga ir krūva, kuomet siuvate arba skaitote. Kuomet jūs esate arba trumparegis arba toliaregis, pasitarkite su manimi pirmiau negu eisite kur nors kitur. Mano 26 metų patyrimas šiame užsiėmime suteiks jums geriausias pasekmes.

Gydymas visų akių, ausų, nosies ir gerklės ligų. Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 7 iki 9 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 iki 12 diena.

JOHN SMETANA

AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Kampas 18-tos gatvės.
3-čios lubos, virš Platto aptiekos. Tėmykite į mano parašą.
Valandos: nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro. Nedėliomis nuo 9 val. ryto iki 12 valandai diena.

Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS
Akis Egzaminuoja Dykal
Gyvenimas yra tuščias, kada pra nyksta regėjimas. Mes vartojam pagerintą Ophthalmometer. Y-patinga doma at kreipiama į vaikus. Val.: nuo 9 ryto iki 9 vak. nedėliomis, nuo 9 iki 12 diena
4649 S. Ashland av. kamp. 47 st.
Telephone Yards 4317
Boulevard 6437

DR. G. M. GLASER

Praktikuoja 28 metai
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan st. kertė 32 st.
Chicago, Illinois.
SPECIALISTAS:
Moteriškų ir Vyriškų.
Taipgi Chroniškų Ligu.
OFISO VALANDOS:
Nuo 9-10 ryto, nuo 12-2 po pietų ir nuo 6-8 vakare. Nedėliomis nuo 9-2 po piet.
Telephone Yards 687

DR. I. E. MAKARAS

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
Roseland: 10900 S. Michigan Ave.
Telefonai, Pullman 342 ir 3180
Chicagos ofisas: 4515 S. Wood St.
Tik Ketvergų vakaras nuo 5:30-7.
Tel., Yards 723.

DR. M. HERZMAN

IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 16 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo aštrias ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal naujausias metodus X-Ray ir kilolitus elektroos prietaisais.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St. netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10-12 pietų, ir 8 vakarais. Telephone Canal 3110.
GYVENIMAS: 3412 S. Halsted Street
VALANDOS: 8-9 ryto, tikrai.

DR. M. T. STRIKOLIS

Lietuviai
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas: 1757 W. 47 St.
Tel. Boulevard 160.
Ofiso valandos: 10 ryto iki 2 po pietų; 6:30 iki 8:30 vak.
Nedėliomis 9 iki 12 diena.
Namai: 2914 W. 43 St.
Tel. McKinley 263

Telephone Yards 5834

Dr. P. G. Wiegner

Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago.

Telephone Boulevard 2160

DR. A. J. KARALIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VALANDOS: 9-12 ryto
2-9 vakaro
3303 S. Morgan St. Chicago, Ill.

Telephone Yards 5032

Dr. M. Stupnicki

3109 S. Morgan st. Chicago
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakare

S. D. LACHAWICZ

Lietuvys Graborius
Patarnauju, laidotuvsė kuopigaužia. Reikale meldžiu atsiųskit, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 W. 23 Place, Chicago, Ill.
Tel. Canal 2199.

Lietuviai Tėvai ir Motinos

Ar turite dukterį šešiolikos metų amžiaus, ar senenę, kuri nori pati sau gyvenimą pasidaryti? Ar jūs svarstotės nežinodami, kur gera ir saugi darbo vieta šitame mieste? Jei ji moka mūsų šalies kalbą, tai mes galime pasakyti jums atvirą jai vietą, kur ji galėtų uždirbti gerą mokesčių gražioje apystovose. Ji bus globoje puikiausiu moterų, kurios pagelbės jai išmokyti biznio. Ji dirbs tik aštuonias valandas su pasilsio laikais to laiko bėgiu, kuriais ji gali gėrėtis parupintuose jai pasilsio kambaruose. Čia, jei ji myli muziką, ji galės gėrėtis pianu ir viktrolomis, ji galės šokti ar dainuoti drauge su draugėmis, ar skaityti laikraščius, knygas ir mėnraščius, kurie ten yra po ranka. Ji gali telefonuoti, ir jei ji telefonuos, telefonai ten taipgi nemokami jai. Arba, jei ji pailsusi ir nori prisnusti, tai ji gali rasti ramų kambarį, kur sofos aprūpintos su prigalvais ir užklodėmis. Jei ji pamirštų kaliošiais apsimauti, arba ją netyčia užkluptų lietus, tai ten yra išsidžiiovinti drabužius ir jai bus paskolinta tai dienai sausi čėverykai ir sausos pančiakos. O užkandžio laiku ji ras puikiam užkandžių kambarių gardžius užkandžius pataisytą, kur ji gali valgyti kiek tik ji nori nieko nemokėdama užtai.

Nėra tokios vietos mieste, kur jauna mergina butų geriau prižiurima kaip Chicago Telephone kompanijos ofisuose. Nuo tos dienos, kada ji įeina lavinimo skyriun iki ji pasitraukia sulaukus pensijos. Josios sveikata yra rupestingai prižiurima ir jei ji susirgtų, ji esti po malonia priežiura puikiai išlavintos slaugės, kuri pagelbsti jai visame. Gydytojai, kiti geriausieji visame mieste, visuomet yra pasirengę suteikti jai patarnavimą. Susirgus, jei ji tarnavo kompanijai du metų, ji gauna ligos pašėpą. Ji turės dvi savaiti atostogų (vakacijų), su užmokėniu, išbuvus prie kompanijos metus. Jai bus mokama kas savaitė gera mokeskis, pradėjus jai besimokinant ir tolydžio pakeilant. Ji gali atsivesti savo drauges su savim ir gali jaustis kaip pas save namuose. Mes jau daug turėjome lietuvių, kurios yra puikiomis telefonistėmis.

Atsilankykite į mūsų lavinimo skyrių pn. 311 W. Washington St. ir pasižiūrėkit patįs, kokios pageldajamos vietos yra atviros jusų dukterims. Ofisai yra visuose miesto kraštuose ir ji išbuvusi lavinimosi skyrių gali gauti vietą arti namų.

Jei norite knygelės, kur aprašoma apie visą šitą įdomią darbo vietą, tai atkeltė, parašykite, ar patefonuokite, paprašydami knygutės — "Booklet I."

CHICAGO TELEPHONE COMPANY
OPERATORS' TRAINING DEPARTMENT

9th FLOOR

311 W. Washington Street

Telephone No. "OFFICIAL 300."

Lietuvių Rateliuose

LAISKAI IS LIETUVOS NAUJIENŲ OFISE.

Naujienų ofise yra atėjusių iš Lietuvos laisčių šiems asmenims:

Jonas Rimkus
Leon Valončius
John Andriukonis
Vicentas Greblinukas
Josefen Brazauskas
Ignas Bublīs
J. Stupinas
Pranciškus Stanionis
Frank Kupris
William Kiusas
Tonis Kniukšta
Antanas Kniukšta
Dominikas Petravičia
Jonas Kondraska, 2.
Laiskai galima atsiimti asmeniškai Naujienų ofise, arba paštu, atsiunčiant už 2 centų pašto ženklelį.

Užburti Turtai.

Sekmingas Dramatiško Ratelio vakaras.

Praeitą nedėdienį, gruodžio 21, p. Mėdažio svetainėje Drama tiškas Ratelis surengė pirmą šio sezono vakarą. Ratelio nariai-mylėtojai vaidino H. St. me lodramą "Užburti Turtai".

Kaipir buvo tikėtasi, pirmasai Dramatiško Ratelio vakaras buvo sekmingas—visais žvilgsniais. To neveizint, kad tą pačią dieną buvo dar du gerai išgarsinti vakarai—pramogos dvie juose vidurmesčio teatruose—p. Mėdažio svetainė buvo pilna Dramatiško Ratelio pricelių—rėmėjų. Tai rodo, kad Drama tiškas Ratelis turi savosios publi kos, kurios jam nieks negali pavilioti. Ir ta publika nepasiriko. "Užburti Turtai" buvo tik rai užburti, užburti gerų, ga bių rateliečių lošimu. Tie, kur jų nematė, dabar tikrai pasigailės. Pasigailės praleidę vieną gerą progą pamatyti puikų veika lą ir taip jau puikų vaidinimą—lošimą. Jeigu kas nors ir ban dytų vaidinti "Užburtus Tur tas," tai vis dėlto jų neužburs taip, kaip kad užbūrė gabūs, energingi rateliečiai.

"Užburtus Turtus" lošti ne lengva. O tai dėlto, kad be tin kamo prirengimo scenos dar reikia gabių ir gerai apsipaži nusų su lošimu žmonių. Chi cagoj tatau gali paveikti tik ra teliečiai. Ir jie paveikė. Pa s juos, kaip yra sakoma, visa buvo "up-to-date."

Man labai patiko tas godus bet visuomet patikas smuklinin kas Verešas (V. Pačkauskas), kuris del sudiluso grašgalio ga tavas pražudyti savo vienietę dukterį, bet galų gale pats pa ltenka į seno kareivio-juokda

rio Mykolo ir apskuriosios lak stutės Lidijos padėtis jam spas tust.

Visuomet nervingoji, verkian ti "dilegė," kaip ją teisingai pa vadino josios tėvas smuklinin kas, Elena (P. Petravičiūtė— Miller) šauniai pristatė idealų ismylejusios, išlikimos kaimo mergaitės tipą. O tas žioplis smuklininko sunelis Pranys (J. Buragas), kuris visuomet valgo ir neprivalgo ir kuris sa vo meilę Lidijai nori paliudyti kandinu į kailį—juo publika juokės kiek begalėjo juoktis. Nemažesnių špūsų iškiro ir se nasai kareivis Mykolas (J. Sta siunas). Čia jisai verkia savo žuvusio sunaus, čia vėl juokia si ir ramina savo "angelą Ele ną." Bet kuomet senasai pel nagauda smuklininkas pavadi na jį elgėta, Mykolas jam išre čia pamokslą:

"Veršokas smuklininkas... Darbo dirbti nenorėjo, Tai beždionių vedžioti ėjo... Dabar ponu pasidarė... Skurdo, vargo nebemato. Ir peraugstai save stato. Kas ateina į jo šinką, Nuo to plešia kiek patinka! Jei taip dirbti nesiliausi, Štai, su šita lazda gausi!"

Ir senasai smuklininkas tuoj nesiramina. Bet kai sugrįžta jo žuvusis sunas, tai senojo kareiv io špūsai neturi ribų. Appa vės senąjį pelnagaudą-smukli ninką jis susirinkusiems kaimie čiams pareiškia: "Kaip jis ga lėjo iš proto išeiti, kad jis jo niekuomet neturėjo?"

Apie Vladislavą (J. Sanku ną) nėra kas sakyti. Vakaru jleatru laukytojai jį gerai pa žįsta, ir jis savo rolę taip jau iš vežė kuogeriausia. Taip jau ge ra buvo ir senyvoji inteligentin ga lapė Hangošas (V. Kondro tas). Gi jo duklė, vikrojijsma gioji lakštutė Lidija (V. Navi kaitė), buvo tarytum asis, apie kurią sukosi senojo smuklinin ko, jo dukters Elenos ir Vladi slovo likimas. Ji visuomet smagi ir apskuri gudragalvė. Ji, senojo kareivio Mykolo padeda ma, tokių padėjo spasty, kad senasai pelnagauda Verešas da gi pats įpiršo savo dukterį "el gėtai" Vladislavui. O kai, be darant špūsų Verešui, į ją ispi strėjo ir senasai jos sumok slininkas Mykolas, ji gudriai ra mina jį: "Apie tai paskui, ma no mylimiausias! Dabargi atei na antras mano (toks jau žiop las) meilužis Pranys..."

Tokie buvo, neminint smulk menų, tie "Užburti Turtai," ku riuos prailo nedėdienio vakare būrė-vaidino rateliečiai. Bet pas kutinį žodį duosiu savo prie teliiu X. Išeidamas jis man tie šijosi:

— Je tas Petras tikrai pasi gailės, kad nuėjo ten pas juos... kad nepamatė "Užburtų Tur tų."

Tokių Petrų bus daug. Bet tegul jie nusiramina: šią žiemą Dramatiškas Ratelis rengia dar vieną tokį jau šaunų vakarą, butent: C. S. P. S. svetainėje, kovo 14 d. 1920 m. Taigi tie Petrai dar turės progos.

— Tipu-Tapu.

"BIRUTĖS" KONCERTAS.

Gruodžio 21 d. Hull House teatre įvyko "Birutės" koncer tas. Koncerto programos bu vo labai įvairus, net iš 19 nu merių.

Šį kartą publika turėjo pro gos išgirsti keletą naujų p. šim kaus sukomponuotų dainų.

Kas kartą yra girdėjęs "Biru tē" dainuojant, tam jos girti ne reikia: jis žino, kad "Birutės" gerai sumokytas ir gerai veda mas choras visuomet patenki na klausytojus. Nereikalauja rekomendacijos ir "Birutės" so listai: p-lės M. Rakauskaitė, O. Rudauskaitė, S. Staniuliuotė, P. Stogis ir kt. Savo gerais bal sais jie daro malonaus įspūdžio publiškai.

Tėčiaus vieną dalyką galima primesti koncerto rengėjams: nepasirupinimą paimti didesnio teatro. Publika susirinko dau

giau, negu Hull House teatras galėjo talpinti. Tos priežasties dėlei ir kai kuriems klausyto jiams buvo nesmagu stovėti kampuose ir dainininkams dai nuoti tvankiame ore.

"Birutei" reikalinga erdvi sa lė, kur jos garsai galėtų liuosai ir lengvai plaukti. Tasyk ir jai bus smagiau dainuoti ir publi kai maloniau klausyties.

— Aš tata.

SOCIALISTAMS SEKASI.

Nominavo šešioliką alder manų.

Kam patinka, tegul džiaugia si, kad Socialistų Partija tapo "palaidota." Mes gi galime ne palaidota, o dągi vis stiprėja au ga. Cook paviečio socialistų organizacijos sekretorius mums praneša, jogei vadinamoji "non partisan" rinkimų sistema So cialistų Partijai nē kiek nepa kenkė. Priešingai, pro Sociali stų Partijos kandidatų peticijų noriai rašosi piliečiai balsuoto jai. Kol kas nominuotųjų kan didatų skaičiumi Socialistų Par tijai pralenkė visas kitas politi nes partijas. Jos kandidatai jau nominuoti sekamose War dose:

- 3—Abe Basofin, 603 E. 43 St.
- 6—Bernard Berlyn, 6044 Prairie Ave.
- 7—John C. Flora, 6728 Cham plain Ave.
- 9—Charles V. Johnson, 11353 Stephenson Ave.
- 11—William Neuman, 2022 Hastings St.
- 12—Louis A. Cejka, 2740 So. Turner Ave.
- 13—Oliver C. Wilson, 428 So. Claremont Ave.
- 15—John M. Collins, 839 N. St. Louis Ave.
- 18—John Mulloy, 1236 W. Madison St.
- 23—John S. Anderson, 3225 Wilton Ave.
- 24—Adolph W. Harrack, 2151 Southport Ave.
- 27—John S. Peterson, 4014 Newport Ave.
- 32—Henry Groenier, 6447 So. May St.
- 33—Thomas L. Slater, 648 N. Leamington Ave.
- 34—Frank V. Stuchal, 4249 W. 21 Pl.
- 35—Robert H. Howe, 1114 So. Mayfield Ave.

Manoma, kad iki sausio 1 d. Socialistų Partija bus nomina vusi visus reikiamus kandida tus.

Rubsiuvių Domai.

Šiandie rengiama eilė viešų susirinkimų.

Šiandie Chicago rubsiuvių Jungtinė Taryba rengia visą ci lę viešų susirinkimų tikslu pa aiškinti unijos narius apie naują padidinimą algų. Tuose susirinkimuose be kitų unijos viršininkų kalbės ir generalis Amalgamitų unijos preziden tas Sydney Hillman. Kiekvie nas unijos narys tegul atsilan ko ir išgirsta ką nuveikė jų įga liočiai viršininkai.

Susirinkimai rengiami seka mose vietose:

Street Carrens' Auditorium, prie Ashland bulvario ir Van Buren gvės. (Šioje vietoje bus du susirinkimai: vienas 5, kitas 7 v. vakaro).

Sokal Hallėj—2341 So. Ked zie Ave.

Schoenhoffen Hallėj, prie Milwaukee ir Ashland gvių.

West Side Auditorium—Tay lor ir Racine gviės.

Kur kam parankiau, atsilan kykite ir išgirsite savo unijos viršininkų paaiškinimų.

NELAIME.

Daug žmonių sužeista gatve karyj.

Vakar naktį ant kampo Lea vitt ir 47tos gatvių ištiko ne laimė. Ant ėjusio skersai ge ležinkelio bėgus gatvekario už

bėgo lokomotivas ir pavojingai sužeidė gatvekario motormana, konduktorių ir daug pasažierių. Tarp sužeistųjų pasažierių yra žmonių su liet. pavardėmis, bu tent: Anastazija Kardis, 2452 W. 46 gvė., Frank Agleckis, 4426 So. Artesian gvė ir Stan ley Stanakis, 4631 Sacramento gvė.

Sako, kad nelaimė ištiko del konduktoriaus neapsižiurėjimo. Minia kur buvus netoli atsitiki mo vietos, neveizint to, kad kon duktorius buvo pavojingai su žeistas, užpuolusi jį ir bijauriai sumušus. Gal būtų ir visai už mušus, jei laiku nebūtų atvy kus policija ir išvaikius pasvai gusių minią.

Eina tyrinėjimas.

Policistas pašovė moterį.

Vakar naktį Frank Pavolec, 2706 So. Hamlin gvė, turėjo "joy ride'a." Kely tečiaus su gedo automobilias lampa. Prie Crawford ir 16 g-vės kažkas paleido šuvį. Pavoleco moteris nusigando ir manydama, kad tai banditai, pradėjo šaukti ir raginti vyrą paleisti automobi lių visa spēka. Tada ir vel pa sigirdo šuvį. Viena kulka pa taikė moteriai į pētį.

Dabar paaiškėjo, kad tuo šau dytoju buvęs policistas Otto Schwardfeger. Jis trumpai ir storai "pasiaiškino," kad manęs jogei automobilii važiuoja... banditai.

Suciupo "juodrankių" gaują.

Policijai pasisekė sučiupti gau ją banditų, kurie bėgę penkių mētų grasinamais laiškais išga vė apie pusę milijono dolerių iš įvairių įstaigų bei pavienių as menų. Visi areštuotieji—italai.

TIK TRIS DIENAS

Panedėlyj, 22 d. Užtarninkas, 23 d. Seređoj, 24 d. Gruodžio mėn. 1919

Didelis Išpardavimas

Groserio Mes užlaikome didžiausią grosern ant Bridgeporto.

Nekurių dalykų paminėjim ir kainas

Sausi krekesai 20c.

o dabar 15c svaras

Baksas krekesų 10c.

o dabar 5c. baksas

Sausi balti žirniai 15c.

o dabar 12c. svaras

Navy mažos pupikės 15c.

o dabar 13c. svaras

1/2 svaro Salmon kenas 17c.

o dabar 14c. kenas

Alivinės sardinkos 10c.

o dabar 8c. baksukas

o dabar už 25 centus

o dabar žu 25 centus

10 uncijų stiklinė džels 18c.

o dabar 15 centų

Didelis šmotas muilo 7c.

o dabar 5c

Gero kepluro butelis 15c.

o dabar 2 buteliai už 25c

Armuro binzai 1 kenas 15c.

o dabar 2 kenai už 25c.

Geri rezinkai 35 centai,

o dabar 25 centai svaras

Didelis butelis Snider kepluro 28c.

o dabar 25c butelis

Pamėginkite mūsų svestą arba rugšcia ir saldžia smetona.

Mes užlaikome didžiausiam pasirinkime kavos, arbatos ir turime cukraus.

Laikome žalių fruktų pilname pasirinkime.

Mes parduodame obuolius baksais kuozemiausia kaina. Taipgi ir saldainių (kendžių) dideliame pasirinkime. Ir turime krajavų baravykų.

O taipgi turime geriausiu apynių del naminio alaus darymo. Kas atsilankys, tas bus užgančintas. Pas mus mandagus patarnavimas. Mes orderių niekam į namus neprista tom.

JOHN P. LEGEIKO

3352 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Phone Boulevard 4372.

Pranešimai

Chicago Lietuvių Soc. Vyrų Cho ro nariai, malonėkite visi susirink ti Kalėdų dieną į Mėdažio svet. kaip 4 val. po pietų turėsime repeticiją ir reikės dainuoti LSS 22 kp. rengi mam Kalėdų vakare. Nesivėluokite. — Sekr. D. Miller.

Brighton Park. — Keistučiai Klubo Dramos skryžiaus susirinkimas įvyks šiandie, 7:30 val. vak. T. Ma zenio svet. 3834 So. Kedzie Ave. Vi si dramiečiai ir dramietės malonė kite susirinkti laiku, nes turime pa siskirti veikalą ateinančiam vakarui. — Organizatorius.

Cicero Liet. Skolijimo ir Budavo jimo Draugystės metinis susirinki mas įvyks subatoje, gruodžio 27 d., 7:30 val. vakare S. Zvibo svet. 1347 So. 50 Ave. Bus rinkimas valdybos ir kiti svarbūs reikalai. Visi nariai atsilankykite. — Direkėja.

Harvey, Ill. — Nepaprastas visų vietos lietuvių draugijų susirinki mas tikslu sutvarkyti aukų rinkimo darbą Liet. Raud. Kryžių val. gruodžio 26 d., kaip 7 val. vakare. svetainėje 15639 So. Halsted St. Visi kviečiami atsilankyti. — Komitetas.

PRANEŠIMAI

Susiv. Liet. Am. Kareivių 3-čios kp. susirinkimas įvyks 7:30 val. vak. užtarninkas, gruodžio 23, šv. Jurgio parap. svet. 32 Pl. ir Auburn Ave. Kviečiame visus atsilankyti. — Valdyba.

Cicero Liet. Skolijimo ir Budavo jimo Draugystė iš priežasties Kalė dų šventės duokles priims pėtny čios vakare, gruodžio 26 diena. — Direkėja

Chicago Liet. Vyrų Choro veika lo "Bedarbė" repeticija įvyks utar ninke, gruodžio 23, Mark White Sq. svet. (Engine Room) 7:30 val. vak. Visi lošėjai malonėkite buti paskir tu laiku. — Sekr. J. Gedraitis.

Waterbury Conn. — LSS. 34 kp. metinis susirinkimas įvyks nedėlio j, gruodžio 28 d. kaip 9:30 val. ryto, svet., 103 Green St. Visi nariai bu tinais atsilankykite, nes turime daug svarbių reikalų. Tie, kur norėtų įstoti į LSS. kviečiami ateiti. — Org. P. Pleckaitis

Sietyno choro repeticija bus u turinke, gruodžio 23, kaip 7:30 val. vakare Mėdažio svet., 2242 W. 23 Pl. Choristai prašomi susirinkti lai ku. — Valdyba

Pajieškojimai

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

As Ona Ribinskaitė, po vyrų Bu drienė, pajieškaui savo draugo Sta nislovo Gedmino, paeina iš Kauno rėdybos, šiaulių pavieto, Lukės pa rapijos, kaimo Rapolų. Ir Vincento Jankausko iš Lukės miestelio. Pra šau atsišaukti tiesiai adresu:

ANNA BUDRAS

2452 Clybourn Ave. Chicago, Ill.

PAJIEŠKAU savo pusbrolio Pra no Mikailuno; paeina iš Kauno rė dybos, šiaulių pavieto, Radviliškio miesto. Amerikoje gyvena 9 metai, Youngstown, Ohio. Prašau atsišauk ti.

KONSTANTINAS JANKEVICZ

2150 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

PAJIEŠKAU draugo Vincento Preikšo paeina iš Gubernijos dvaro, šiaulių apskrities. Turiu svar bų reikalų. Meldžiu atsišaukti lai šu ar žinanti, pranešti; už ką busiu dėkingas.

GEO. SAVICKAS

1757 Park Ave., Chicago, Ill.

PRANEŠU giminėms ir draugams, jog Antaną Paukštį užmusė gruodžio 10 d. zinkų kasyklose, Hoskin'o kasykloje, Benton, Wisc. Kviečiame giminės atsilankyti. — Antanas Patvinis.

PAJIEŠKAU Gabrieliaus Kibos, paeina iš Kauno gub., šiaulių pav. Joniškės vals., Paudriuvės kaimo. Gavau laišką iš Lietuvos iš jo gi minį, atsišaukit ar praneškite K. GUSCŪS,

1337 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

As Antanas Kijūšas prašau gimi nės ir draugus aplinkyti, busiu dė kingas. Išgonbutis randasi ant: 1753 W. congress St. 7-ty lubų kambaryje 703

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA PATYRUSIŲ MERGI NŲ VILNOMS SORTUOTI.

DARBO VALANDOS: NUO 7:30 A.M. IKI 4:50 P.M.; SUBA TOMIS IKI 12:30 M.

MOKESTIS NUO \$18.00 IKI \$20.00 SAVAITEJE.

FELSENTHAL-SLEPH COMPANY

755-759 W. TAYLOR STREET.

PAJIEŠKAU senyvos moteries del prižiurėjimo stubos. Kas link mokesties susitaikysime. Atsišaukit M. UGENSKY

3701 So. Lowe Ave., antras flatas.

REIKALINGA 10 mergin, 17 metų amžiaus ir se nesnių prie lengvo mašinų ir pata rnavimo darbo ir švnią sanitarę dirbtuve. Patyrimas nereikalingas. Tu ri turėti savo amžiaus sertifikatą. Atsišaukit.

FELT and TARRANT MFG. CO.

1735 N. Paulina St.

Reikia moteriškės dirbti vir tuvejė Woodlawn Lunch Room.

6319 S. Halsted St.

Tel. Wentworth 1257.

MOTERIŠKES skalbiniams, fla tuose. Taipgi indų plovėja ir kuknė je pagelbinė. Gera mokestis 2546 Montrose Boulevard. Telephone Monticello 5813

REIKALINGA jaunų moterų ir mergaitių virš 16 metų. Lengvas darbas ir pirimia vieta. \$15 į sa vaiteje pradedant. Darbas be pertraukos per apskritus metus.

OLSON RUG CO.

1508 W. Monroe St., Chicago, Ill.

REIKALINGA MOTERŲ PRIE SKUDURŲ SORTAVIMO.

GERA MOKESTIS.

1530 So. Halsted St., Chicago.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

REIKALINGA — mergina ar va lkinas — dirbti ofise, kaip užveiz da ofiso.

A. PETRATIS & CO.

3249 So. Halsted St., Chicago.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

DIRBEJŲ VIRSUTINIŲ KALNIERIŲ

PECIU IR PIRMO BEISTERIO

TILTO IR PED BEISTERIO

AUDIMINIO BEISTERIO

OPERATORŲ

(MERGINOMS GERA PROGA)

BEISTŲ TRAUKINETOJŲ

ANTRU BEISTERIU

SAUKIS PAS:

Alfred Decker

& Cohn

EMPLOYMENT DEPARTMENT

ant kampo

Franklin ir Van Buren gatvių

REIKALAUJA į šeimyninį viešbu tį prityrusių kambarinių; mokestis \$52.50; taipogi prityrusių tarnų. At sišaukti į namo užveizda

DREXEL VIEW APARTMENTS

4358 Drexel Blvd.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

MORAVA CONSTRUCTION CO.

85-tos ir Stewart Ave.

Pranešta, jog ten yra streikas